

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 12-13 stycznia 2015 r. na kierunku „praca socjalna” prowadzonym w obszarze nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Tadeusz Bąk – członek PKA

członkowie: dr hab. Leon Szot – ekspert PKA

dr hab. Andrzej Niesporek – ekspert PKA

dr hab. Kamil Kardis – ekspert międzynarodowy

Artur Gawryszewski – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Leon Pietrzykowski – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „praca socjalna” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Kierunek Praca Socjalna został uruchomiony 01.10.2011 roku po uzyskaniu Decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5.10.2010 r. Uruchomienie kierunku jest zgodne z Misją i Strategią rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Wydziału Nauk Społecznych - WNS (do 17.02.2014 r. Wydziału Edukacyjno-Filozoficzny – Uchwała Senatu AP nr R/0004/63/13 z dnia 27 listopada 2013 roku w sprawie zmiany nazwy Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego) i jest jednym z czterech kierunków studiów prowadzonych na Wydziale. Na Wydziale realizowane są studia na kierunkach: Pedagogika (studia I i II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne), Socjologia (studia I stopnia, stacjonarne), Praca Socjalna (studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne), Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej (studia I i II stopnia, stacjonarne), a także studia podyplomowe.

Wydział opracował i realizuje, zgodnie z celami strategicznymi, koncepcję kształcenia obejmującą studia pierwszego stopnia na kierunku „praca socjalna”, uwzględniając potrzeby i możliwości rynku pracy powiązane z analizą i prognozą potrzeb społecznych. W ostatnich latach kształtowanie oferty edukacyjnej jednostki przebiega głównie we współpracy z instytucjami państwowymi, gospodarczymi i społecznymi regionu słupskiego. Studia na kierunku „praca socjalna” odpowiadają założeniom Strategii Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Wydziału Nauk Społecznych, a ich koncepcja umożliwia zarówno zdobywanie wiedzy niezbędnej do pracy w zawodzie pracownika socjalnego, jak i łączenie jej z umiejętnościami koniecznymi do dostosowania się do zmieniających się wymogów rynku pracy.

Prowadzenie studiów na kierunku „praca socjalna” jest zgodne z misją i strategią rozwoju Akademii Pomorskiej, w tym WNS, na lata 2014-2020, w szczególności w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej, badawczej i kulturalnej do potrzeb regionu oraz zdobywania, interpretowania, przechowywania i przekazywania wiedzy zgodnie z kanonem wiedzy uniwersalnej. Koniecznym elementem tego procesu jest podejmowanie wyzwań dydaktycznych w trosce o wysoką jakość kształcenia, dopasowywanie oferty edukacyjnej do wymogów szybko zmieniającego się rynku pracy, współpracy międzynarodowej, kształcenia na wysokim poziomie z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w szczególności – informacyjnych, wyposażających absolwenta w wiedzę i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia pracy zawodowej lub kariery naukowej, promowanie absolwentów kierunku „praca socjalna” i udzielanie pomocy w znajdowaniu miejsc pracy, jak również prowadzenie badań wnoszących istotny wkład w rozwój nauki, edukacji, kultury i gospodarki, wspieranie rozwoju Słupska i regionu prowadzoną działalnością dydaktyczną, badawczą i kulturalną oraz promocja regionu w kraju i za granicą.

Głównym celem kształcenia na kierunku „praca socjalna” jest wyposażenie absolwenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie

naukowej „praca socjalna”, w celu ich wykorzystania w pracy zawodowej oraz pełnienia aktywnej roli w społeczeństwie. Natomiast celami szczegółowymi kształcenia na kierunku „praca socjalna” jest:

- przygotowanie teoretyczne o charakterze interdyscyplinarnym;
- wykształcenie umiejętności rozwiązywania problemów społecznych w zakresie prowadzonej specjalności;
- wykształcenie umiejętności dokonywania analizy i diagnozy sytuacji i zjawisk trudnego położenia jednostek i grup społecznych;
- wykształcenie umiejętności praktycznego stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy i integracji społecznej;
- wykształcenie umiejętności pobudzania zaradności indywidualnej osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- wykształcenie umiejętności inspirowania zmian społecznych, inicjowania nowych form pomocy osobom i rodzinom;
- wykształcenie umiejętności powoływania instytucji świadczących pomoc, zwłaszcza w najbliższym środowisku lokalnym;
- wykształcenie umiejętności kierowania służbami społecznymi;
- wykształcenie umiejętności projektowania społecznego;
- wykształcenie umiejętności formułowania i weryfikowania twierdzeń o charakterze prognostycznym i socjotechnicznym, umiejętności komunikacyjnych.

Koncepcja kształcenia na kierunku „praca socjalna” ze specjalnością: *praca socjalna w pomocy społecznej*, profiluje absolwenta jako animatora i mediatora wobec aktualnych i perspektywicznych potrzeb społecznych, wynikających z procesu globalizacji oraz transformacji. Studia zapewniają absolwentom rzetelne przygotowanie o charakterze interdyscyplinarnym i stanowią podstawę nabywania umiejętności profesjonalnych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Wyposażają w umiejętności profesjonalnego wdrażania wartości i technik: pomagania ludziom w uzyskaniu konkretnych usług, umocnienia w ludziach zdolności do stosunków w interakcjach z innymi, służenia poradnictwem i psychoterapią jednostkom, rodzinom i grupom, pomagania społecznościom i grupom w zdobyciu lub poprawie usług socjalnych i medycznych, ułatwiania wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin, grup do środowiska społecznego, w którym żyją, rozwijania poczucia własnej wartości indywidualnej poprzez wykorzystanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczności lokalne, uczestniczenia w odnośnych procesach legislacyjnych.

Koncepcja kształcenia jest tak sprofilowana, że studia na kierunku „praca socjalna” zapewniają wiedzę z zakresu sposobów definiowania zadań polityki społecznej w drodze diagnozowania i identyfikacji potrzeb społecznych, poznawania prawnych podstaw lokalnej polityki społecznej (z uwzględnieniem relacji na płaszczyźnie: wybrany system społeczny, a zobowiązania państwa wobec danego systemu) oraz typologii podmiotów polityki społecznej i metod jej badania. Absolwent tej specjalności zdobędzie także praktyczną wiedzę o sposobach i technikach motywowania oraz pozyskiwania partnerów na rzecz rozwiązywania

problemów społecznych w środowisku lokalnym oraz wiedzę o możliwościach kształtowania postaw społecznych, pozytywnych wzorców i wartości poprzez rozwijanie odpowiedzialności społecznej i solidaryzmu społecznego. Zdobyta w toku studiów wiedza ma pozwolić na dobre rozpoznawanie obszaru przyszłych działań oraz na przekształcanie rzeczywistości będącej polem działalności zawodowej przyszłych pracowników socjalnych.

Absolwent kierunku „praca socjalna” będzie posiadać wiedzę ogólną, filozoficzną, socjologiczną, psychologiczną, pozwalającą poznać istotę ludzką i procesy społeczne; wiedzę przyrodniczą i psychologiczną dającą podstawy rozumienia systemu człowiek-środowisko, umożliwiającą rozumienie procesów zachodzących w organizmie człowieka gwarantujących jego dobre funkcjonowanie biologiczne, psychiczne i społeczne; wiedzę ekonomiczną i prawną, umożliwiającą zrozumienie mechanizmów rzutujących na system podziału i działalność służb społecznych i ich formalno-prawne instrumentarium, a także wiedzę umożliwiającą poznanie funkcjonowania mikroorganizmu – gospodarstwa domowego, w którym odbywa się zaspokojenie potrzeb jednostki i jej rodziny; wiedzę specjalistyczną i przygotowanie praktyczne w zakresie tworzonych specjalności.

Absolwenta Akademii Pomorskiej w Słupsku kierunku „praca socjalna” wyróżnia:

- przygotowanie teoretyczne o charakterze interdyscyplinarnym;
- umiejętność rozwiązywania problemów społecznych w zakresie swojej specjalności,
- umiejętność dokonywania analizy i diagnozy sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup, społeczności lokalnych,
- umiejętność praktycznego stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy i integracji społecznej,
- umiejętność pobudzania zaradności indywidualnej osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- umiejętność inspirowania zmian społecznych, inicjowania nowych form pomocy osobom i rodzinom, powoływania instytucji świadczących pomoc, zwłaszcza w najbliższym środowisku lokalnym.
- umiejętność kierowania służbami społecznymi,
- umiejętność projektowania społecznego,
- umiejętność formułowania i weryfikowania twierdzeń o charakterze prognostycznym i socjotechnicznym; umiejętność analizy i diagnozy procesów zachodzących w bezpośrednim otoczeniu społecznym,
- znajomość najnowszych metod i technologii informatycznych i umiejętność ich wykorzystania dla analizy zjawisk i problemów społecznych,
- posiadanie umiejętności komunikacyjnych,
- umiejętności pracy zespołowej, organizacji własnej pracy,
- umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2.

Absolwent będzie potrafił rozwiązywać problemy w tych obszarach rzeczywistości społecznej, w których potrzebna jest profesjonalna pomoc, tj. gdy występuje niewydolność w

funkcjonowaniu osobniczym i społecznym m.in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, przemocy w rodzinie, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnosprawnych i wielodzietnych, alkoholizmu, narkomanii, przestępczości, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, migracji, uchodźstwa.

Absolwenci specjalności „*praca socjalna w pomocy społecznej*” zdobędą wiedzę w zakresie szeroko rozumianych problemów społecznych, dotyczących współczesnego człowieka i sposobów ich rozwiązywania w obszarach rzeczywistości społecznej. Ich przygotowanie stanowić będzie podstawę do ubiegania się o zatrudnienie w ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie, regionalnych ośrodkach polityki społecznej, domach pomocy społecznej, placówkach specjalistycznego poradnictwa (w tym rodzinnego), placówkach opiekuńczo-wychowawczych (pogotowie opiekuńcze, domy dziecka), ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, świetlicach środowiskowych, placówkach dla osób bezdomnych i uzależnionych, instytucjach rynku pracy (urzędy pracy, agencje zatrudnienia etc.) zakładach karnych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, ośrodkach badań, ośrodkach dla cudzoziemców, placówkach służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, hospicjach, organizacjach pozarządowych etc.

Miejsce zatrudnienia łączy się z obszarami rzeczywistości społecznej, w których potrzebna jest profesjonalna pomoc tj., gdy występuje niewydolność w funkcjonowaniu osobniczym i społecznym m.in. z powodu: ograniczenia możliwości (i umiejętności) zdobywania środków utrzymania, dysfunkcjonalności rodziny w pełnieniu zadań opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, nieprzystosowania społecznego, sytuacji losowych oraz innych. Zatem absolwenci będą przygotowani do pracy w regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy społecznej, ośrodkach pomocy społecznej, do pracy z rodzinami zastępczymi, w domach dziecka i innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej dla osób starszych, niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie, fizycznie, w urzędach pracy, placówkach dla bezdomnych, alkoholików, narkomanów oraz nowo utworzonych wynikających z potrzeb psychospołecznych - w wielu służbach społecznych (różnych szczebli) powołanych do rozwiązywania problemów w zakresie: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu i narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i innych.

Absolwent studiów pierwszego stopnia będzie przygotowany do podjęcia pracy zawodowej oraz do kontynuacji nauki w ramach studiów drugiego stopnia.

Ocena eksperta międzynarodowego:

System kształcenia na kierunku Praca Socjalna poprzez skonstruowany program studiów, korzystanie z różnych form współpracy ze społecznością lokalną oraz instytucjami praktyki

społecznej, a także z uczelniami zagranicznymi zgodny jest z misją Uczelni, która kładzie przed sobą między innymi za cel *umacnianie więzi międzynarodowych i szerzenia idei dialogu międzykulturowego*. Na uwagę zasługuje spójność Strategii Wydziału, na której jest prowadzony oceniany kierunek studiów z misją Uczelni oraz uwzględnienie w strategii Wydziału podstawowych międzynarodowych dokumentów strategicznych na lata 2014-2020, takich jak: Strategia Europa 2020 (w zakresie szkolnictwa wyższego); Proces Boloński 2020 – Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego w nowej dekadzie; Position of the Commission Services on the development of Partnership Agreement and programmes in POLAND for the period 2014-2020 (Stanowisko służb Komisji Europejskiej w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w POLSCE na lata 2014–2020). Wobec powyższego, stwierdzić można jednoznacznie, że prowadzenie studiów na kierunku Praca Socjalna jest zgodne z Misją i Strategią Rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku na lata 2013-2020 oraz Wydziału Nauk Społecznych a także Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej na lata 2014-2020, w szczególności w zakresie dostosowywania oferty edukacyjnej i badawczej do wymogów szybko zmieniających się warunków społecznych, gospodarczych i międzynarodowych w dziedzinie szkolnictwa wyższego, rynku pracy oraz rosnącego zapotrzebowania na różnorodne formy kształcenia; umacniania więzi międzynarodowych i szerzenia idei dialogu międzykulturowego; zapewnienia odpowiedniej jakości procesu naukowo-dydaktycznego, kształcenia wyposażającego absolwentów w wiedzę i umiejętności niezbędne do rozpoczęcia pracy zawodowej lub kariery naukowej w kraju i za granicą

- *Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.*

W ocenie Uczelni aktualnie oferowany program kształcenia na kierunku praca socjalna, w ramach którego prowadzone są różnorodne specjalności wypełnia lukę kompetencyjną w pełni odpowiadającą na nieustannie zmieniające się potrzeby rynku pracy.

2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Na Wydziale Nauk Społecznych powołana została Rada Pracodawców (Zarządzenie Nr WEF/0210/3/13 Dziekana Wydziału Edukacyjno-Filozoficznego z dnia 18 czerwca 2013 r.), w skład której wchodzi przedstawiciele organów państwowych, samorządu terytorialnego i otoczenia zawodowego, instytucji i stowarzyszeń zawodowych, naukowych i twórczych, organizacji pracodawców, a także przewodniczący instytutowych Komisji ds. WSZJK, Koordynator Wydziału ds. Praktyk i Staży. Rada powstała w celu ukierunkowania działań na włączenie interesariuszy zewnętrznych do prac związanych z rozwojem Wydziału, a także systematyzacji działań Wydziału dotyczących między innymi udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie określania oferty edukacyjnej Wydziału, określania efektów kształcenia oraz weryfikacji programów studiów. Przedstawiciele pracodawców, jak również studenci, zostali włączeni do składów Komisji ds. Jakości Kształcenia na wizytowanym kierunku kształcenia realizowanym na Wydziale.

W procesie kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku „praca socjalna” uczestniczyli interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni. W poszczególnych latach wchodziłi oni

w skład Instytutowej Komisji ds. WSZJK (*Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia*) dla kierunku „praca socjalna”. Pracę tego zespołu reguluje stosowny *Regulamin*. Obecnie, w skład Komisji w roku 2014/2015, jako interesariusz zewnętrzni, wchodzi następujące osoby: Dyrektor Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej), Dyrektor MOPR w Słupsku, Prezes zarządu głównego Chrześcijańskiej Misji Społecznej Teen Challenge Polska, Studentka studiów na kierunku Praca Socjalna AP.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Koncepcja kształcenia na kierunku „praca socjalna” w pełni odpowiada misji Karkonoskiej Akademii Pomorskiej w Słupsku, wpisuje się w strategię Uczelni, a działania podejmowane przez Wydział Nauk Społecznych w związku z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów wspierają realizację celów strategicznych Szkoły.

2). Akademia Pomorska w Słupsku prawidłowo angażuje interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces formowania koncepcji kształcenia na kierunku „praca socjalna”. Przedstawiciele studentów są zaangażowani w działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego, w tym poprzez udział w pracach Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Rady Wydziału. Opiniują plany i programy studiów zgodnie z Ustawą.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z którego kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Założone efekty kształcenia na kierunku Praca Socjalna zostały opracowane na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Program kształcenia dla kierunku Praca Socjalna (studia I stopnia, profil kształcenia:

ogólnoakademicki) obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia i stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku Praca Socjalna w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów odpowiadające efektom kształcenia dla obszaru nauk społecznych, z którego wyodrębniony został kierunek studiów. Efekty kształcenia dla studiów I stopnia na kierunku Praca Socjalna przyjęte zostały Uchwałą nr R/0004/31/12 Senatu AP z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia programów kształcenia na studiach I stopnia, w tym efektów kształcenia i programów studiów na lata 2012-2015. Program kształcenia został skonstruowany tak, aby kształtować wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne umożliwiające podjęcie pracy w zawodzie pracownika socjalnego.

Po analizie dokumentacji przedstawionej Zespołowi Oceniającemu w trakcie wizytacji, należy stwierdzić, że założone specjalnościowe oraz przedmiotowe/ modułowe efekty kształcenia zgodne są z kierunkowymi efektami oraz poziomem studiów i profilem kształcenia. System kształcenia na kierunku Praca Socjalna poprzez odpowiednio skonstruowany program studiów, korzystanie z różnych form współpracy ze społecznością lokalną oraz instytucjami praktyki społecznej, a także z uczelniami zagranicznymi pozwala kształtować podstawowe wartości sformułowane w Misji Akademii Pomorskiej w Słupsku (Uchwała nr R/0004/49/11) oraz Misji Wydziału Nauk Społecznych.

Ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy, z którego kierunek się wywodzi;

Zasady konstruowania programów kształcenia od roku 2012/13 oraz kompletowanie dokumentacji dla programów AP w Słupsku określone zostały Zarządzeniem nr R/0210/117/11 Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 20.12.2011 r. Efekty kształcenia określone dla każdego przedmiotu/modułu w grupie treści kierunkowych jak i podstawowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia dla kierunku Praca Socjalna są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zakładane efekty kształcenia oraz spójność kierunkowych i podstawowych efektów kształcenia są zgodne z koncepcją rozwoju kierunku. Koncepcja ta zakłada, że absolwent, po zaliczeniu wszystkich

przedmiotów kierunkowych, w tym także przedmiotów swobodnego wyboru z oferty ogólnouczeniowej, przedmiotów wybieralnych/alternatywnych, przedmiotów podstawowych i specjalnościowych ma ugruntowaną wiedzę w zakresie ustalonych w programie kształcenia wymagań, to jest w odniesieniu do wiedzy z zakresu pracy socjalnej, w zdobywaniu której za punkt wyjścia należy przyjąć wiedzę ogólną z dziedziny nauk społecznych oraz kształtowanie krytycznej świadomości podstaw teoretycznych rozpatrywanych procesów i zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych, oraz przydatności do ich pogłębionej deskrypcji. Jednocześnie absolwent posiada umiejętności umożliwiające konstruowanie i prowadzenie badań empirycznych (na przykład projekty diagnostyczne, ewaluacyjne, naukowe) w polu pracy socjalnej, analizowanie i interpretowanie wyników badań. Absolwent posiada także rozwinięte umiejętności społeczne w aspekcie kształtowania kreatywności, profesjonalizmu oraz wrażliwości etycznej, zaangażowania i poczucia odpowiedzialności w środowisku pracy i poza nim, a także uświadomiony jest, co do roli, potrzeby i rozwinięcia umiejętności uczenia się przez całe życie i rozwoju osobowego. Wszystkim przedmiotom/modułom przypisano odpowiednie efekty kierunkowe. Absolwent z tytułem licencjata w zakresie Pracy Socjalnej przygotowany jest do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych. Absolwent przygotowany jest do podjęcia pracy i rozwijania kariery zawodowej.

Absolwenci specjalności „**praca socjalna w pomocy społecznej**” będą gotowi do podjęcia pracy w miejskich, powiatowych, gminnych ośrodkach pomocy rodzinie; regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy społecznej, ośrodkach pomocy społecznej, do pracy z rodzinami zastępczymi, domach pomocy społecznej, placówkach dla bezdomnych, alkoholików, narkomanów oraz w wielu służbach społecznych powołanych do rozwiązywania problemów w zakresie ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości itd. Zagadnienia poruszane na poszczególnych zajęciach dydaktycznych są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia opracowanymi w oparciu o KRK. Kierunek prowadzony jest w formie licencjackich studiów stacjonarnych o profilu ogólnoakademickim

Ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów).

Realizacja celów i szczegółowych efektów kształcenia dla przedmiotów/modułów kształcenia (poszczególne przedmioty) oraz praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów stwarza możliwości osiągnięcia kierunkowych, przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. Efekty kształcenia przedstawiono w formie tabel i matrycy efektów kształcenia. Tabele zawierają symbole numeryczne efektów kształcenia na kierunku, opis kierunkowych efektów kształcenia oraz odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do obszaru wiedzy.

Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany).

Efekty kształcenia są publikowane na stronie internetowej Wydziału, a także w opisach modułów/przedmiotów, które dostępne są dla studentów i nauczycieli w systemie HMS – Wirtualny Dziekanat. Efekty kształcenia dla kierunku Praca Socjalna publikowane są na stronie internetowej Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej w zakładce Jakość Kształcenia → Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia → Wykaz kierunkowych efektów kształcenia Praca Socjalna. W opisach znajdują się m.in. informacje o zakładanych efektach kształcenia, opisie warunków i kryteriów zaliczenia przedmiotu/modułu, skalach ocen i zasadach ich wyliczania, liczbie godzin pracy własnej studenta i godzin kontaktowych oraz przypisanych im punktach ECTS. Kryterium i zasady oceny określają wymagania, cele realizacji nauczanego przedmiotu, a także treści merytoryczne, jakie będą przekazywane przez nauczyciela w toku realizacji przedmiotu.

2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Przyjęte efekty kształcenia dla kierunku „praca socjalna” zostały skonstruowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny, co znalazło potwierdzenie m. in. podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami powyższego kierunku studiów. Użyte w opisach modułu/przedmiotu sformułowania językowe odpowiadają poszczególnym kategoriom efektów kształcenia. Sformułowania merytoryczne są precyzyjne, co pozwala zrozumieć specyfikę kierunku.

3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Wizytowana jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia

Źródła wykorzystywane w procesie weryfikacji efektów kształcenia stanowią: nauczyciele akademicy; studenci; opiekunowie praktyk studenckich; interesariusze zewnętrzni; prace dyplomowe; recenzenci prac dyplomowych; absolwenci (zgodnie z harmonogramem Komisji ds. Badania Losów Absolwentów moduł wdrażany jest od 2014 r., wcześniej był testowany- na podstawie: Uchwała Nr R/0004/18/13 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 24 kwietnia 2013 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminów komisji **Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz procedur dotyczących zapewniania jakości kształcenia.**

Zgodnie z obowiązującymi w Akademii Pomorskiej w Słupsku wytycznymi oraz Procedurą zatwierdzania programów kształcenia na kolejny cykl kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku (Uchwała Senatu AP nr R/0004/34/13 z 19 czerwca 2013 r.) każdego roku zatwierdzane są programy kształcenia. Projektowane programy uwzględniają wnioski z monitoringu i ewaluacji jakości kształcenia z lat poprzednich oraz zalecenia i uwagi wynikające z raportu weryfikacji programu kształcenia sporządzonego przez **Uczelnianą Komisję Weryfikującą Programy Kształcenia zgodnie z procedurą weryfikowania programów kształcenia** z 24.04.2013 r. KWPK, dokonując okresowej kontroli programów kształcenia, m.in. monitoruje realizację zakładanych efektów kształcenia oraz sposobów weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia; a w trakcie kontroli bierze pod uwagę opinie studentów dot. m.in. czytelności sylabusów i nakładu pracy własnej studenta.

Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się po zrealizowaniu modułu/przedmiotu, a gdy kończy się on egzaminem – po jego przeprowadzeniu.

Na kierunku Praca Socjalna funkcjonuje **System weryfikacji efektów kształcenia**, który został opracowany na podstawie wytycznych i zasad, obowiązujących w Akademii, na Wydziale i w IPIPS (zatwierdzony na posiedzeniu Rady Wydziału Nauk Społecznych 11 czerwca 2014 roku).

Weryfikacja efektów kształcenia dotyczy:

a) systemu oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych – po zakończeniu każdego semestru dyrektorzy instytutów wchodzących w skład WNS wyznaczają zakładowych koordynatorów, którzy zbierają dane od prowadzących przedmioty o stopniu realizacji efektów kształcenia. **Karta realizacji efektów kształcenia** (przyjęta w Instytucie w październiku 2013 r.) zawiera informacje o nazwisku osoby prowadzącej przedmiot, założonych efektach kształcenia (zgodnie z sylabusem przedmiotu), sposobie realizacji efektu kształcenia oraz ocenie jego realizacji. Analizie podlegają wytwory prac studentów w trakcie trwania i po zakończeniu realizacji przedmiotu. Pozytywna ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia skutkuje przyjęciem ich do realizacji w kolejnym cyklu kształcenia, w którym również są poddawane obserwacji i weryfikacji. Negatywna ocena stopnia ich osiągnięcia poddawana jest analizie przez nauczyciela koordynującego przedmiot (dodatkowe źródła informacji: ocena zajęć dydaktycznych dokonana przez studentów dostępna na indywidualnych kontaktach w systemie e-HMS, ocena hospitacji systemowej, czy interwencyjnej) i korekcie działań w postaci przygotowania propozycji zmian w zakresie przedmiotu. Nauczyciele mogą korzystać z pomocy komisji ds. WSZJK na różnych poziomach ich organizacji.

IK ds. WSZJK dla kierunków przedstawiają zbiorcze sprawozdanie o weryfikacji efektów kształcenia na kierunkach Dyrektorowi Instytutu w celu omówienia go na posiedzeniu Rady Instytutu. Do końca października (zgodnie z Uchwałą Senatu AP w Słupsku nr R/0004/33/13 z 19.06.2013 roku w sprawie zatwierdzania wytycznych do opracowania procedur weryfikowania efektów kształcenia w programach studiów AP w Słupsku) dane te przedstawiane są WK ds. WSZJK, a ta do końca listopada sporządza raport, który przekazuje Dziekanowi WNS w celu omówienia go na posiedzeniu Rady Wydziału. Ostatecznie zostaje on przekazany Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości kształcenia.

b) systemu weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk realizowanych na WNS

Analizie podlegają:

- oceny uzyskane przez studentów i uwagi ich opiekunów z placówek, w których realizowali praktyki,
- uwagi uzyskane przez opiekunów praktyk, zebrane w trakcie ich realizacji,
- oceny hospitacji zajęć,

- oceny praktyki przez studentów (anonimowe badania ankietowe prowadzone w Uczelni. Osiągnięcie efektów kształcenia na praktykach potwierdzone jest w kwestionariuszu opinii opiekuna praktyk z ramienia instytucji. Wszystkie te oceny są poddawane analizie przez koordynatora ds. praktyk i staży w Instytucie. Koordynator praktyk na Wydziale zbiera te dane i przedstawia w formie sprawozdania Wydziałowej Komisji ds. WSZJK w ciągu miesiąca od zakończenia praktyk;

c) systemu **sprawdzania końcowych efektów** (proces dyplomowania) oraz systemu monitorowania karier zawodowych na rynku pracy.

Egzamin dyplomowy, który zgodnie z Regulaminem Studiów AP w Słupsku, składa się z obrony pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Szczegółowe przepisy dotyczące prowadzenia pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego zawarte są w Regulaminie Studiów Akademii Pomorskiej w Słupsku od § 46 do § 51 oraz w dokumencie Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Społecznych (Uchwała nr 15/2012/13 Rady Wydziału Edukacyjno – Filozoficznego Akademii Pomorskiej w Słupsku w sprawie wprowadzenia zasad dyplomowania na WEF) dostępnym zarówno na stronie IPiPS oraz stronie WNS w zakładce: „Jakość Kształcenia”.

Stopień osiągnięcia efektów kształcenia weryfikuje się na podstawie: oceny samodzielności pracy - corocznego zestawienia Operatorów Systemu Plagiat.pl dot. liczby prac, w których przekroczono współczynniki podobieństwa; statystyki ocen z recenzji prac dyplomowych i ocen uzyskanych na egzaminie dyplomowym. Weryfikacji podlega też stopień osiągnięcia efektów kształcenia w trakcie realizacji przedmiotów: seminariów licencjackich i magisterskich.

Uczelniana Komisja ds. Publikacji Informacji opracowała regulamin oraz procedury: publikowania informacji w uczelnianym serwisie internetowym, publikacji informacji w systemie HMS, korzystania z systemu Plagiat.pl. Procedury dot. jakości kształcenia są zamieszczane na internetowych stronach Uczelni, Wydziału i Instytutów. Są tam publikowane nie tylko regulaminy i procedury, ale i wyniki badań ankietowych studentów. W maju 2013 roku została utworzona na stronie Uczelni zakładka Jakość Kształcenia. Taka zakładka jest dostępna również na stronie Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej. Są tam zamieszczane nie tylko regulaminy i procedury, ale i wyniki badań ankietowych studentów.

Każdy student ma dostęp do wiedzy o zakładanych, w ramach poszczególnych przedmiotów, efektów kształcenia. System oceny efektów kształcenia jest jawny i przejrzysty,

dostępny studentom, umożliwiającą weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Student na początku semestru zapoznaje się z programem, warunkami zaliczeń, formami nauczania i metodami weryfikacji oraz kryteriami oceny. Wszystkie te informacje zawarte są w sylabusie przedmiotu, które są dostępne poprzez indywidualne konto w Systemie e-HMS – Wirtualny Dziekanat oraz do wglądu w Sekretariacie IPiPS.

Analiza tematów prac absolwentów, udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji wskazuje na ich całkowitą zgodność z kanonem kierunku. Dla potrzeb oceny jakości procesu dyplomowania Zespół Oceniający PKA zapoznał się z 15, losowo wybranymi pracami dyplomowymi i dokumentacją egzaminów dyplomowych ich autorów.

W losowo wybranych teczkach akt osobowych studentów znajdują się dokumenty związane z procesem dyplomowania: egzemplarz pracy dyplomowej, opinia promotora i recenzja, protokół z egzaminu dyplomowego oraz dyplom wraz z suplementem (egzemplarz przeznaczony do akt). Sposób prowadzenia i przechowywania tej dokumentacji nie budzi zastrzeżeń.

Po analizie treści tych prac dyplomowych Zespół Oceniający nie stwierdził przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych przez promotorów lub recenzentów. Poziom merytoryczny części opinii i recenzji kontrolowanych prac dyplomowych nie budzi zastrzeżeń. Zwraca także uwagę ujednolicony w ramach kierunku, estetyczny wygląd stron tytułowych wszystkich prac dyplomowych. Pytania zadawane dyplomantom pochodzą z udostępnianej wcześniej studentom listy pytań, pokrywających treści przedmiotowe kierunku studiów „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”.

Szczegółowy opis prac dyplomowych, z którymi zapoznał się Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji znajduje się w **Załączniku nr 4**.

Odsiew studentów na kierunku „praca socjalna”

Analiza odsiewu studentów na ocenianym kierunku studiów wskazuje, że dominującą przyczyną jest brak zaliczeń semestru, co oznacza, że wśród przyjętych na studia, co piąty student nie potrafi opanować wiedzy i umiejętności zakładanych w programie studiów i sprostać wymaganiom określonym przez wykładowców. Można wnioskować, że zasadniczą przyczyną braku zaliczenia semestru czy też roku, a także rezygnacji ze studiów jest słabe

przygotowanie kandydatów na studia, a z drugiej strony brak skutecznego systemu rekrutacji, co wynika z systemu finansowania uczelni.

4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

System monitorowania karier zawodowych na rynku pracy prowadzi Uczelniana Komisja ds. badania losów absolwentów, która zgodnie z harmonogramem zamieszczonym w Uchwale Senatu AP w Słupsku z dnia 27 marca 2013 roku nr R/0004/12/13, przeprowadziła próbę modułu w II/III 2013 r., a w roku 2014 wdraża go.

Efekty kształcenia na kierunku Praca Socjalna dostosowane są do oczekiwań otoczenia społeczno w tym rynku pracy. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych zostali włączeni do składu Instytutowej Komisji ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku Praca Socjalna oraz do Rady Pracodawców na Wydziale.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół Oceniający PKA nie stwierdził przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych przez promotorów lub recenzentów. Zastrzeżeń nie budzi też poziom merytoryczny opinii i recenzji kontrolowanych prac dyplomowych. W składach komisji egzaminów dyplomowych na ogół występuje co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki. Pytania zadawane dyplomantom pochodzą ze znanej dyplomantom wcześniej listy pytań, pokrywających treści przedmiotowe kierunku studiów „praca socjalna”.

**Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

1). Zakładane kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do programu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją rozwoju kierunku. Zakładane kierunkowe efekty kształcenia w pełni pokrywają efekty specyficzne dla obszarów nauk społecznych oraz humanistycznych, w których kierunek jest umiejscowiony. Opis zakładanych efektów kształcenia jest opublikowany na stronie internetowej Uczelni. Karty opisu przedmiotów zostały opracowane

zgodnie z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji, z uwzględnieniem m.in. opisu efektów kształcenia dla modułu w kategoriach „wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne”, sposobów ich weryfikowania oraz bilansu godzinowego dla potrzeb określenia liczby punktów ECTS.

2). Na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia oraz efektów kształcenia określonych w udostępnionych Zespołowi Oceniającemu PKA kartach opisu poszczególnych przedmiotów można stwierdzić, że sposób ich formułowania nie budzi zastrzeżeń w zakresie czytelności, zrozumiałości i sprawdzalności.

3). Prowadzący kierunek Wydział Nauk Społecznych stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny, poprzez opublikowanie kart opisów przedmiotów na stronie internetowej Wydziału. System weryfikacji osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie tych efektów („wiedza”, „umiejętności” i „kompetencje społeczne”), a także wszystkie etapy kształcenia. Zasady weryfikacji efektów kształcenia określonych w poszczególnych przedmiotach, w tym zasady zaliczania praktyk zawodowych oraz oceny procesu dyplomowania są zgodne z Regulaminem studiów, Regulaminem praktyk zawodowych oraz Zasadami dyplomowania przyjętymi w Uczelni. Realizacja procesu etapowej weryfikacji efektów kształcenia nie budzi zastrzeżeń.

4). Uczelnia podjęła działania w zakresie monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy, z zamiarem wykorzystania uzyskanych wyników w celu doskonalenia jakości procesu prowadzonego kształcenia i dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy).

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie budzi zastrzeżeń w zakresie możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów dyplomowych. Ponadto, w trakcie trwania studiów, zgodnie z zatwierdzonym programem studenci odbywają praktyki zawodowe.

Na podstawie analizy aktów normatywnych oraz dokumentacji związanej z organizacją roku akademickiego, ewidencją, kontrolowaniem i zaliczaniem praktyk zawodowych, przedłożonej Zespołowi Oceniającemu PKA w trakcie wizytacji można stwierdzić, że proces planowania, organizacji, realizacji oraz rozliczania zajęć i praktyk zawodowych przebiega na ocenianym kierunku właściwie. Sposób określenia nakładów pracy i obciążenia studentów związanego z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia, wynikający z analizowanych przez Zespół Oceniający PKA programów studiów dla ww. naborów, nie budzi zastrzeżeń.

Kształcenie realizowane jest w oparciu o plany i programy studiów opracowane zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika.

Analiza przedstawionego programu kształcenia wskazuje, iż zarówno sekwencja przedmiotów jak i formy zajęć i liczba godzin w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Studia pierwszego stopnia na kierunku Praca Socjalna na Wydziale Nauk Społecznych trwają 6 semestrów i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Obecnie studia te prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Programy studiów zostały tak skonstruowane, aby umożliwić studentowi nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych dla jego przyszłej pracy zawodowej. Absolwent kierunku Praca Socjalna, studiów I stopnia, jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia oraz studiów podyplomowych.

System kształcenia na kierunku Praca Socjalna poprzez odpowiednio skonstruowany program studiów, korzystanie z różnych form współpracy ze społecznością lokalną oraz instytucjami praktyki społecznej, a także z uczelniami zagranicznymi pozwala kształtować podstawowe wartości sformułowane w Misji Akademii Pomorskiej w Słupsku oraz Misji Wydziału Nauk Społecznych, a szczególnie wartości wspólnotowe, zachowanie kultury oraz tożsamości narodowej z poszanowaniem odmiennych kultur i tradycji; zdobywanie, interpretowanie, przechowywanie i przekazywanie wiedzy zgodnej z kanonem wiedzy uniwersalnej.

Punktem wyjścia w konstruowaniu programów są zakładane, obszarowe i kierunkowe, efekty kształcenia. Program studiów I stopnia na kierunku Praca Socjalna zawiera:

- ogólną charakterystykę studiów;
- opis zakładanych efektów kształcenia, w tym tabelę odniesień kierunkowych efektów kształcenia do obszarowych efektów kształcenia oraz tabelę pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia;

- opis programu studiów, w tym liczbę punktów *ECTS* konieczną do uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego); liczbę semestrów; opis poszczególnych modułów kształcenia (sylabusy); wymiar, zasady i formę odbywania praktyk – regulamin praktyk; matrycę efektów kształcenia; odniesienie efektów kształcenia dla poszczególnych modułów do kierunkowych i obszarowych efektów kształcenia; plany studiów z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi przez studenta; sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów I stopnia na kierunku Praca Socjalna;

- opis warunków prowadzenia studiów i sposoby realizacji kształcenia na kierunku, w tym: imienny wykaz nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego; informacja o szacunkowej, łącznej liczbie studentów biorących udział w pełnym cyklu kształcenia na kierunku Praca Socjalna (studia stacjonarne i niestacjonarne); organizacja kształcenia; stosowane metody i materiały dydaktyczne; dostęp do komputerów i Internetu; system oceny studentów; organizacja kształcenia w trybie niestacjonarnym; informacja o zapewnieniu dostępu do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na kierunku Praca Socjalna;

- opis systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku, w tym funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz system weryfikowania efektów kształcenia na kierunku.

Zgodnie z programem studiów, studia I stopnia na kierunku Praca Socjalna trwają 6 semestrów. Liczba punktów *ECTS* konieczna do uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego licencjata) wynosi 180.

Plany studiów i treści programowe poszczególnych przedmiotów zapewniają z jednej strony wiązanie wiedzy z zakresu pracy socjalnej z wiedzą z zakresu innych dyscyplin z obszaru nauk społecznych, z drugiej pozwalają zdobyć bardziej szczegółową wiedzę specjalistyczną i praktyczną.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Analiza założonych efektów kształcenia, treści programowych poszczególnych przedmiotów, wynikających z planu studiów oraz stosowanych form i metod dydaktycznych pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną całość.

Zasady konstruowania programów kształcenia od roku 2012/13 oraz kompletowanie dokumentacji dla programów AP w Słupsku określone zostały Zarządzeniem Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku (R/0210/117/11 z dnia 20.12.2011r.) Efekty kształcenia określone dla każdego przedmiotu/modułu w grupie treści kierunkowych jak i podstawowych oraz przedmiotowych efektów kształcenia dla kierunku Praca Socjalna są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zakładane efekty kształcenia oraz spójność kierunkowych i podstawowych efektów kształcenia są zgodne z koncepcją rozwoju kierunku. Koncepcja ta zakłada, że absolwent, po zaliczeniu wszystkich przedmiotów kierunkowych, w tym także przedmiotów swobodnego wyboru z oferty ogólnouczelnianej, przedmiotów wybieralnych/alternatywnych, przedmiotów podstawowych i specjalnościowych ma ugruntowaną wiedzę w zakresie ustalonych w programie kształcenia wymagań, to jest w odniesieniu do wiedzy z zakresu pracy socjalnej. Jednocześnie absolwent posiada umiejętności umożliwiające konstruowanie i prowadzenie badań empirycznych (na przykład projekty diagnostyczne, ewaluacyjne, naukowe) w polu pracy socjalnej, analizowanie i interpretowanie wyników badań. Absolwent posiada także rozwinięte umiejętności społeczne w aspekcie kształtowania kreatywności, profesjonalizmu oraz wrażliwości etycznej, zaangażowania i poczucia odpowiedzialności w środowisku pracy i poza nim, a także uświadomiony jest, co do roli, potrzeby i rozwinięcia umiejętności uczenia się przez całe życie i rozwoju osobowego. Wszystkim przedmiotom/modułom przypisano odpowiednie efekty kierunkowe. Absolwent z tytułem licencjata w zakresie Pracy Socjalnej przygotowany jest do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych. Absolwent przygotowany jest do podjęcia pracy i rozwijania kariery zawodowej.

Absolwenci specjalności „**praca socjalna w pomocy społecznej**” są gotowi do podjęcia pracy w miejskich, powiatowych, gminnych ośrodkach pomocy rodzinie; regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy społecznej, ośrodkach pomocy społecznej.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Przyjęty i realizowany przez Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej system ECTS umożliwia studentom kształcenie w innych uczelniach, w tym zagranicznych w ramach programu ERASMUS+. W ramach jednego cyklu kształcenia studenci mogą zrealizować 1 wyjazd 12-miesięczny, 2 wyjazdy 6-miesięczne bądź 3 wyjazdy 4-miesięczne. Zaznaczyć należy, iż jednostka, na której jest kierunek realizowany przyjęła i realizuje Europejski System Akumulacji i Transferu punktów ECTS. Ponadto uczelnia otrzymała Kartę ECHE Erasmus Charter for Higher Education na lata 2014-2020 i posiada Uczelnia posiada swój własny kod Programu Erasmus: PL SLUPSK01.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń w zakresie możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskania zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Program studiów stacjonarnych I stopnia spełnia wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131). Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

2). Analiza zakładanych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, treści programowych poszczególnych przedmiotów oraz stosowanych form i metod dydaktycznych prowadzi do konkluzji, że tworzą one spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych (9 w minimum kadrowym i 22 pozostałych n-a prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów) oraz struktura ich kwalifikacji, umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu. Wszyscy pracownicy a szczególnie stanowiący minimum kadrowe posiadają znaczący

dorobek w zakresie pracy socjalnej. Ich dorobek naukowy umożliwia w pełni osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji programu.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.**

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „praca socjalna” Uczelnia zgłosiła 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „praca socjalna”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014, poz. 1370) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 (Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.), § 13 ust. 2 (Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 1). 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.3, zwanego dalej „samodzielnym nauczycielem*

akademickim”; 2). 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.)

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym. Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 8 wyżej wymienionego rozporządzenia są spełnione (wymagania określone w przepisach: 1:160) i wynosi 1:12,3

Minimum kadrowe na kierunku „praca socjalna” jest spełnione. Wszyscy nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy w reprezentowanym obszarze wiedzy. W minimum kadrowym są reprezentanci obszarów, do których przyporządkowane zostały efekty kształcenia, tj. obszaru nauk społecznych. Zajęcia dydaktyczne są prawidłowo obsadzone przez osoby o właściwych kompetencjach.

Zespół oceniający wizytował zajęcia w dniu wizytacji, zapoznając się ze sposobem ich prowadzenia, poziomem i wymaganiami, oceniając równocześnie bazę dydaktyczną i warunki prowadzenia zajęć na kierunku. Szczegółowe informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych oraz ich oceny zostały zawarte w **Załączniku nr 6**. Zajęcia wybierano losowo z planu zajęć dydaktycznych obowiązującego w semestrze letnim w bieżącym roku akademickim. Wszystkie zajęcia odbywały się zgodnie z planem i rozpoczęły punktualnie. Zajęcia prowadzone były przez osoby wykazane w rozkładach, w salach wykładowych dobrze dostosowanych do prowadzonych zajęć. Widoczny był wysoki poziom kompetencji osób prowadzących zajęcia, ich dobre przygotowanie do zajęć, a także umiejętności i doświadczenie dydaktyczne. Studenci byli aktywni i zainteresowani przebiegiem zajęć. Mieli dostęp do materiałów umożliwiających przygotowanie do zajęć.

ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);

Przez ostatnie dwa lata skład minimum kadrowego na kierunku praca socjalna można było zmiana w składzie minimum kadrowego, więc minimum kadrowe można uznać za stabilne i ocenić w tym aspekcie pozytywnie.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Polityka kadrowa prowadzona na Wydziale Nauk Społecznych, Instytucie Pedagogiki i Pracy Socjalnej w tym na ocenianym kierunku studiów umożliwia podnoszenie kwalifikacji naukowych kadry akademickiej. Ocena kadry prowadzącej proces kształcenia na kierunku *praca socjalna* polega na:

- 1) analizie spełnienia wymagań minimum kadrowego dla danego kierunku,
- 2) doborze nauczycieli akademickich, posiadających udokumentowany dorobek naukowy oraz przygotowanie merytoryczne do prowadzenia określonego rodzaju zajęć,
- 3) analizie wyników okresowej oceny nauczycieli akademickich, obejmującej działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną,
- 4) analizie wyników hospitacji zajęć,
- 5) monitorowaniu podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli akademickich,
- 6) monitorowaniu mobilności nauczycieli akademickich.

Jakość kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, co roku jest analizowana na posiedzeniach Rady Wydziału, a wyniki przedstawiane są w rocznych sprawozdaniach z działalności Wydziału. Wydział przywiązuje dużą wagę do zagadnienia rozwoju naukowego swoich pracowników naukowo – dydaktycznych. W celu zwiększenia stanu liczbowego kadry z tytułem naukowym doktora i doktora habilitowanego, zatrudnieni na Wydziale pracownicy, w tym na kierunku *praca socjalna*, podlegają obowiązkowej ocenie okresowej w zakresie rozwoju naukowego. Funkcjonujący system motywacyjny przewiduje również formy świadczeń finansowych - nagród za szczególne osiągnięcia w nauce. Poza środkami pochodzącymi z funduszu na rzecz realizacji podstawowych zadań statutowych jednostki, naukowcy mogą liczyć także na Rektorskie Granty Habilitacyjne, Wydziałowe Granty dla Młodych Naukowców, dofinansowywanie publikacji, uczestnictwa w konferencjach, seminariach, sympozjach, kwerendach, Polityka kadrowa na Wydziale, związana z rozwojem kadry, obejmuje: wspieranie działalności pracowników naukowo-dydaktycznych w celu uzyskiwania przez nich kolejnych stopni naukowych (w tym w ramach badań statutowych); rozszerzenie współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, w tym współpracy w ramach europejskich programów badawczych, obejmującej zarówno realizację badań naukowych, prowadzenie konferencji naukowych, jak również wymianę pracowników; pozyskiwanie przez pracowników naukowo-dydaktycznych innych źródeł finansowania prowadzonych badań naukowych (oprócz środków na badania statutowe)

poprzez przedkładanie ministerstwu i innym instytucjom indywidualnych lub zespołowych wniosków grantowych, korzystanie, m.in., z grantów ministerialnych i Narodowego Centrum Badań Naukowych; pozyskiwanie środków finansowych na badania naukowe w ramach funduszy unijnych; tworzenie wieloosobowych zespołów badawczych o charakterze interdyscyplinarnym; realizację prac badawczych, projektów i ekspertyz we współpracy z lokalnymi samorządami i biznesem; promowanie sukcesów naukowych pracowników. Pracownicy mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych na ogólnych zasadach obowiązujących w AP w Słupsku. Proponowane im są finansowane wyjazdy stypendialne w ramach programu Erasmus+, umów bilateralnych podpisanych z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą. Pracownicy zatrudnieni na Wydziale Nauk Społecznych, w tym na kierunku praca socjalna, korzystają z urlopów naukowych w celu podnoszenia swoich kwalifikacji i ogólnego rozwoju naukowego.

W ramach współpracy z ośrodkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą, na rok akademicki 2014/2015 planowane są:

- transdyscyplinarne seminarium badań jakościowych i ilościowych we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim i periodykiem „Przegląd Socjologii Jakościowej” – czerwiec 2015
- V Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych – wrzesień 2016
- III Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Edukacja w kontekście potrzeb-możliwości-rozwiązań” – maj 2015

Pracownicy mają możliwość publikacji tekstów w ramach istniejących na Wydziale Nauk Społecznych czasopismach:

W Instytucie Pedagogiki i Pracy Socjalnej – „EDUKACJA W DYSKURSIE”. W roku 2012 ukazał się pierwszy jego numer, poświęcony problemom edukacji. Od 2013 roku, ze względu na interdyscyplinarny charakter zamieszczanych tam publikacji, nastąpiła zmiana tytułu tego czasopisma – na: DYSPUTY EDUKACYJNE.

W Instytucie Muzyki – „ARS INTER CULTURAS. Sztuka – Edukacja – Wielokulturowość”. W 2013r. ukazał się drugi numer czasopisma, którego podstawowym zadaniem jest stworzenie szerokiego pola interdyscyplinarnej dyskusji o artystycznej edukacji międzykulturowej.

Oraz w SŁUPSKICH STUDIACH FILOZOFICZNYCH (Redaktor Naczelny: Prof. dr hab. Hubert Mikołajczyk). To czasopismo znajduje się w wykazie czasopism punktowanych opracowanym przez MNiSW (lista B, pozycja 1525).

Wydział planuje także wydanie Zeszytów Naukowych „SOCIOLOGICA”

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Akademia Pomorska w Słupsku zatrudnia wystarczającą liczbę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „praca socjalna”. Struktura ich kwalifikacji umożliwia osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz realizację przyjętego programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia.

2). Spośród dziewięciu zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia spełnia trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego oraz sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora. Uczelnia spełnia tym samym wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „praca socjalna”.

Pozostali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku „praca socjalna” również posiadają kwalifikacje naukowe i dydaktyczne umożliwiające osiąganie zakładanych efektów kształcenia.

3). Uczelnia prowadzi politykę kadrową zapewniającą weryfikację nauczycieli akademickich i sprzyjającą podnoszeniu ich kwalifikacji. Uczelnia stara się zapewnić pracownikom ocenianego kierunku „praca socjalna” warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział Nauk Społecznych AP dysponuje **rozbudowaną infrastrukturą** dla realizacji procesu naukowo-dydaktycznego. Składa się ona z dwóch budynków ulokowanych przy ul. Westerplatte 64 i ul. Partyzantów 24.

Dziekanat Wydziału oraz Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej funkcjonują w budynku dydaktycznym stanowiącym własność Akademii Pomorskiej w Słupsku przy ul. Bohaterów Westerplatte 64, zajmując I i V piętro oraz część piętrowa III. Instytut Pedagogiki i

Pracy Socjalnej, w którym realizowane są studia na kierunku Praca Socjalna, dysponuje wystarczającą liczbą dobrze wyposażonych sal dydaktycznych.

Baza dydaktyczna Wydziału, zlokalizowana przy ul. Westerplatte 64, składa się z 18 sal przeznaczonych na cele dydaktyczne, pomieszczeń dziekanatu, sekretariatu IPiPS oraz poszczególnych zakładów, o łącznej powierzchni ok. 1.000,0 m². Wśród nich: duża aula licząca 250 miejsc, 4 sale wykładowe o liczbie miejsc 100, 7 sal wykładowych na zajęcia w mniejszych grupach o liczbie miejsc od 30 do 40 osób, 5 sal o liczbie miejsc 15-25 i pracownia komputerowa, w której prowadzone są zajęcia w grupach do 15 osób. Łącznie IPiPS, w budynku przy ul. Westerplatte 64, dysponuje powierzchnią dydaktyczną przystosowaną dla 900. studentów. Sale są uzbrojone w systemy alarmowe przeciwłamaniowe, systemy ostrzegawcze przeciwpożarowe. Sale wykładowe oraz audytoryjne są wyposażone w urządzenia multimedialne oraz sprzęt do nagłośnienia. Posiadamy: laptopy, telewizory, magnetowidy, kamery, odtwarzacze DVD i rzutniki multimedialne.

Budynek **nie posiada barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych**, wyposażony jest w podjazd zewnętrzny, pochyłą platformę schodową oraz windę osobową. W większości sal dydaktycznych zamontowano projektory multimedialne i ekrany.

Studenci kierunku PS mają do dyspozycji **komputer** zlokalizowany w holu budynku przy ulicy Westerplatte, **połączony z Internetem**. Na terenie całego kampusu dostępny jest nieodpłatnie, dla studentów i pracowników, bezprzewodowy szerokopasmowy Internet. Dostęp do Internetu umożliwia również czytelnia mieszcząca się w budynku Biblioteki Głównej Akademii Pomorskiej, w której fachową pomocą służą dyżurujący pracownicy. Od 2003 roku, w Domu Studenckim nr 4 udostępniono studentom kawiarenkę internetową z 15. stanowiskami, w której korzystanie z Internetu jest również bezpłatne. Wszystkie pokoje studentów (DS-1, DS.-3, DS.-4), od roku 2003/2004, wyposażone są w gniazda internetowe, a od roku 2004/2005 istnieje możliwość korzystania z tych łączy bez ponoszenia opłat. Uczelnia podejmuje działania, których celem jest uruchomienie dostępu do Internetu bezprzewodowego.

Parking samochodowy przy budynku, w którym mieści się WNS, zapewnia 250 miejsc postojowych dla pracowników Uczelni i jej studentów oraz wyznaczone miejsca dla osób niepełnosprawnych. W bryle budynku zamontowana jest winda i krzeselko dźwigowe. Działania zmierzające do poprawy stanu infrastruktury Wydziału przyczyniają się do coraz lepszego jej dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych (głównie ruchowo, jednak podejmowane są działania, których celem jest przystosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządów wzroku i słuchu).

Zajęcia wychowania fizycznego dla studentów AP odbywają się w dwóch salach treningowych w budynkach AP w Słupsku przy ul. Arciszewskiego 22.

Studenci korzystają z zasobów **Biblioteki Głównej Akademii**, która obejmuje swoją działalnością społeczność akademicką Akademii Pomorskiej, studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, słuchaczy studiów podyplomowych oraz pracowników naukowych. Księgozbiór Biblioteki Uczelnianej liczy ok. 450 tysięcy jednostek

bibliotecznych, w tym 53 tys. jednostek inwentarzowych czasopism. Z zakresu pracy socjalnej i socjologii księgozbiór liczy około 10 tysięcy woluminów. Studenci i pracownicy AP mogą również korzystać z bibliotek naukowych Trójmiasta w oparciu o Porozumienie Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego.

Biblioteka Uczelniana umożliwia dostęp do wielu tysięcy tytułów czasopism elektronicznych np. poprzez **Wirtualną Bibliotekę Nauki** bezpośrednio przez stronę WBN (<http://www.wbn.edu.pl>) lub przez link „Bazy danych” na stronie Biblioteki Uczelnianej oraz kilkuset książek elektronicznych poprzez bazę IBUK. Dostęp do baz jest możliwy z całego terenu kampusu Uczelni, a w przypadku niektórych baz, np. EBSCO i IBUK, również z komputerów domowych.

Biblioteka posiada ogółem 3 234 tytuły czasopism w formie drukowanej. Prenumeruje ok. 500 tytułów czasopism na tradycyjnych nośnikach (papierowych), w tym 44 tytuły z zakresu socjologii (w tym trzy zagraniczne: American Sociological Review, American Journal of Sociology, European Sociology Review). Biblioteka oferuje również dostęp do wielu tysięcy tytułów czasopism i książek w formie elektronicznej; jest uczestnikiem Konsorcjum MathSciNet, EBSCO, Elsevier i ASFA oraz IBUK. Współtworzy Bałtycką Bibliotekę Cyfrową oraz międzynarodową bazę ASFA.

W bazie elektronicznej Academic Search Complete (EBSCO) pracownicy i studenci mają dostęp do 230 tytułów czasopism elektronicznych z całego świata, a także do 174 czasopism w kategorii SOCIAL SCIENCE w bazie Elsevier Journal oraz w bazie Wiley Online Library do 109 tytułów czasopism elektronicznych z zakresu SOCIOLOGY, a także do 122 tytułów elektronicznych czasopism z zakresu SOCIAL SCIENCE w bazie Springer Journals.

Pracownicy i studenci Akademii posiadają dostęp do interdyscyplinarnych **baz cytowań**: Scopus i Web of Knowledge.

Biblioteka Uczelniana pracuje w systemie komputerowym PROLIB, wszystkie czynności biblioteczne są skomputeryzowane, m.in. funkcjonuje komputerowy moduł zdalnego zamawiania i rezerwacji zbiorów poprzez Internet. Na terenie biblioteki istnieje możliwość korzystania w szerokopasmowego Internetu (Wi-Fi). Wypożyczalnia i czytelnia czynne są sześć dni w tygodniu (od poniedziałku do soboty) w godzinach dostępnych dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Obiekt jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych, w tym osób niedowidzących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego**

W Akademii Pomorskiej w Słupsku jest w pełni dostosowana baza dydaktyczna do wymogów kształcenia na kierunku praca socjalna. Zapewniona jest odpowiednia liczba pomieszczeń dydaktycznych, ich wielkość i „pojemność” jest odpowiednio zróżnicowana wobec potrzeb realizacji przyjętych form zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria). Baza lokalowa jest wyposażona w sprzęt elektroniczny i inne środki techniczne wspomagające

realizację procesu dydaktycznego i umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na kierunku praca socjalna. Studenci i pracownicy naukowo – dydaktyczni mają zapewniony właściwy dostęp do literatury naukowej, zarówno w formie konwencjonalnej, jak i elektronicznej, co pozwala na śledzenie i utrzymanie właściwej relacji prowadzonych prac naukowych i dydaktycznych z osiągnięciami współczesnej socjologii. Studenci socjologii odbywają praktyki zawodowe w wielu różnorodnych instytucjach i organizacjach społecznych. Podstawę odbywania praktyki stanowi „Porozumienie o współpracy w zakresie praktyk i staży” podpisane przez AP w Słupsku z uprawnionym przedstawicielem danej instytucji, co należy uznać za właściwy sposób działania. Infrastruktura uczelni jest dostosowana do wymagań studentów niepełnosprawnych fizycznie i podejmowane są działania likwidujące bariery uczestnictwa studentów z innymi dysfunkcjami.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ nie dotyczy Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Nauk Społecznych prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Współpracuje również z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Prowadzona działalność naukowa sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia i jest spójna z założeniami strategicznymi. Jednostki organizacyjne Wydziału, jak również władze dziekańskie, prowadzą systematyczną procedurę ewaluacji działalności naukowej pracowników (coroczne sprawozdania z dorobku naukowego, analiza działalności naukowej są podstawą sporządzania sprawozdań z działalności naukowej Instytutów, jak również Wydziału, a także ankiety jednostki). Świadczy o tym przyznana i utrzymana przez Wydział kategoria naukowa B (Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 4 lipca 2014 r. o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym, poz. 68, Dziennik Urzędowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 09.07.2014 r.), z czym wiąże się przydzielenie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego na Wydziale.

Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wydziałowi Edukacyjno-Filozoficznemu przyznano dotację podmiotową na finansowanie działalności statutowej w wysokości: 2010 rok - 54.280 zł., 2011 rok - 185.801 zł., 2012 r. – 177.890 zł., 2013 r. – 203 030 zł., 2014 r. – 252 840 zł.

Podział środków na badania statutowe w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Wydziału został dokonany na podstawie przyjętego w Akademii algorytmu podziału środków,

zgodnie z Regulaminem wnioskowania, podziału i rozliczania środków finansowych na działalność statutową.

Zakres podejmowanych przez Instytut zadań badawczych obejmuje różne obszary dotyczące wielu aspektów życia społecznego, wychowania, opieki i edukacji. Badania mają wymiar teoretyczny, jak również praktyczny.

Badania naukowe realizowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku PS obejmują różne aspekty życia społecznego

Wydział prowadzi badania naukowe, które są zgodne z obszarem wiedzy i dyscypliną naukową jednostek Wydziału oraz z kierunkami kształcenia. W efekcie realizowanych projektów powstają publikacje naukowe i prace awansowe. Działalność naukowa pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Praca Socjalna przekłada się na podniesienie jakości kształcenia na kierunku i modernizowanie programów kształcenia, a także znacząco sprzyja realizacji wyznaczonych celów strategicznych Wydziału.

Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej dysponuje bazą do prowadzenia badań związanych z kierunkiem Praca Socjalna. Bazę tę tworzą: warunki lokalowe, sprzęt komputerowy, oprogramowanie, zasoby biblioteczne. Warunki lokalowe Instytutu są bardzo dobre. Pracownicy zajmują 12 pokoi (w tym 3 pokoje przeznaczone na sekretariat). Instytut dysponuje komputerami stacjonarnymi, laptopami oraz rzutnikami. Wszystkie komputery wyposażone są w oprogramowanie biurowe i mają dostęp do Internetu. Pracownicy Instytutu w miarę potrzeb mają do dyspozycji specjalistyczne oprogramowanie statystyczne. Każdy pracownik mógł korzystać z programu SPSS udostępnianego w ramach licencji Wydziałowej (do 31.12.2013 r.). Obecnie trwają negocjacje dotyczące zakupu programu Statistica. Pracownicy mają do dyspozycji bogate zasoby biblioteczne, w tym w szczególności dostęp do baz cyfrowych.

W AP struktura finansowania badań naukowych jest tak pomyślana, że ułatwia ich zapoczątkowanie i rozwój na każdym ich etapie. Głównymi źródłami finansowania są środki z Badań Statutowych. Środki otrzymuje zespół stworzony przez pracowników AP. Zespół opracowuje dany projekt i nakreśla stosowne koszty. W przypadku nieuczestniczenia w projektach środki otrzymuje pracownik bezpośrednio z Biura Nauki (Prorektora ds. Nauki) czy od Dziekana.

Rok 2013. Dotacja podmiotowa na utrzymanie potencjału badawczego - dec. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 16968/E-353/S/2013-1: Wydział Edukacyjno-Filozoficzny - 203 030 zł, w tym: Instytut Pedagogiki - 99.097,61 zł, Katedra Filozofii - 36.928,55 zł, Katedra Socjologii i Pracy Socjalnej - 34.547,85 zł.

Rok 2014: Dotacja podmiotowa na utrzymanie potencjału badawczego - dec. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 16968/E-353/S/2014: Wydział Nauk Społecznych - 252.840, 00 zł, w tym: Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej - 190.293, 92 zł.

Dodatkowe źródło finansowania badań: Fundusz na Wspomaganie Nauki (środki wewnątrzuczelniane, dysponent: Prorektor ds. Nauki).

Prowadzone badania pozytywnie wpływają na proces kształcenia, bowiem pracownicy AP, przez twórcze uczestnictwo w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, wspólnych publikacjach, znacznie poszerzają swoje horyzonty naukowe, poznają nowe zagadnienia a zwłaszcza nowe podejścia do współczesnych problemów w zakresie pracy socjalnej. Władze AP są otwarte na różnego rodzaju projekty, udział w konferencjach, czy przedsięwzięcia w postaci publikacji książkowych. Rozwijająca się kadra dobrze odczytuje „znaki czasu”, dzięki czemu lepiej formułuje problemy badawcze i ma większą zdolność uzyskiwania efektów kształcenia w danych obszarach.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z punktu widzenia ocenianego kierunku Praca Socjalna na Wydziale Nauk Społecznych AP w Słupsku należy podkreślić, iż jednostka realizuje w sposób wyraźny strategię umiędzynarodowienia i prowadzi klarowną politykę w ramach Programu Erasmus+ w kilku obszarach:

1. Podniesienie jakości wymiany poprzez: rozszerzanie programów studiów z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, wprowadzanie oferty dydaktycznej w językach obcych z nastawieniem na kształcenie studentów zagranicznych, programy studiów realizujące wymogi i standardy unijne (boloński system kształcenia), aktualizację katalogu ECTS na wszystkich kierunkach studiów.

2. Rozszerzanie współpracy zagranicznej oraz zwiększanie wymiany: podpisywanie w ramach ocenianego kierunku Praca Socjalna nowych umów dwustronnych (Bilateral Agreements) z zagranicznymi partnerami oraz wznawianie istniejących (Uniwersytet w Kłajpedzie (Klaipeda University – Litwa), Dicle University – Turcja (na lata 2014-2020) oraz Comenius University - Słowacja (lata 2014-2020), wzmocnienie działań promujących Program Erasmus (+) przez: spotkania informujące studentów i nauczycieli o możliwościach mobilności, aktualizacje strony internetowej uczelni, tablice informacyjne na wydziałach, plakaty, artykuły prasowe w lokalnej i akademickiej prasie.

Realizacja mobilności studentów i wykładowców

1. Studenci wyjeżdżający: rekrutacja przeprowadzana na podstawie jasnych kryteriów: wyniki w nauce, znajomość języków obcych, aktywność w życiu akademickim, przygotowanie językowe studentów Erasmusa (+), prowadzenie lektoratów, uznanie okresu studiów za granicą na podstawie Learning Agreement oraz Transcript of Records stały kontakt ze studentami za granicą przez Koordynatorów oraz Specjalistę ds. współpracy z Zagranicą.

2. Studenci przyjeżdżający: integracja studentów zagranicznych przyjeżdżających do AP (wyznaczony student AP na opiekuna – budy, spotkania informacyjne, aktywizacja studentów i włączanie ich w działalność uczelni, np. zespoły muzyczne, koła naukowe, sportowe), zapewnienie zakwaterowania w domach studenckich z bezpłatnym dostępem do Internetu, organizowanie bezpłatnych kursów języka i kultury polskiej, dostęp do całego zaplecza naukowo-badawczego (laboratoria, biblioteka) oraz rekreacyjno-rozrywkowego (kluby studenckie, siłownia, solarium, itp.).

3. Wyjazdy kadry dydaktycznej: uwzględnianie mobilności wykładowców przy awansie zawodowym, polepszenie jakości kształcenia poprzez wymianę kadry.

Wspomniana wyżej polityka umiędzynarodowienia oraz podejmowane działania nie do końca przekładają się jednak na rzeczywistość, o czym świadczą liczbowe wskaźniki wymiany międzynarodowej studentów i wykładowców:

2013/2014 LPP Erasmus Studenci : W – 0 osób, P - 1 osoba

2013/2014 LPP Erasmus nauczycieli akademickich: W – 1 osoba, P – 1 osoba

2014/2015 Erasmus+ studenci: W – 2 osoby, P – 8; Wykładowcy: 0 osób

Ponadto w trakcie wizytacji na kierunku Praca Socjalna ocenie poddano współpracę naukowo - badawczą z uczelniami, instytucjami zagranicznymi w ramach ocenianego kierunku:

- Katedra Zdrowia i Pracy Socjalnej, Uniwersytet w Trnawie (Słowacja)
- Katedra Zdrowia i Pracy Socjalnej, Uniwersytet w Trnawie (Słowacja)
- Lwowski Uniwersytet Państwowy imienia I. Franki (Ukraina)
- Karagandyjski Obwód Polskiego Stowarzyszenia „Polonia” (Kazachstan)
- XXIII World Congress of Philosophy, Ateny
- Katedra Zdrowia i Pracy Socjalnej, Uniwersytet w Trnawie (Słowacja)
- West Virginia University
- Europejski Instytut Psychologii w Kijowie
- Katolicki Uniwersytet Papieski

Realizowana współpraca dotyczy następujących wymiarów: udział w konferencjach naukowych, wspólne publikacje, wymiana wykładowców, wymiana studentów i pracowników.

Na uwagę zasługuje fakt, iż rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia, tym samym stwarza to studentom zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w pracy naukowej. Badania prowadzone przez pracowników Zakładu Pracy Socjalnej mają charakter teoretyczno-praktyczny:

W marcu i kwietniu 2014 roku jeden z pracowników Zakładu Pracy Socjalnej we współpracy z Papieskim Uniwersytetem w Rio de Janeiro prowadził badania terenowe w brazylijskich fawelach. Ich wyniki zostaną opublikowane w 2015 roku.

Ponadto pracownicy zakładu są członkami międzynarodowych zagranicznych czasopism i serii wydawniczych: „Process Studies”, Claremont, Kalifornia, USA (international book review coordinator), Międzynarodowy Przegląd Pedagogiczno-religijny „Keryks” (Universität in Wien, Hochschule Vechta,

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Deutsche Vereinigung für Sportwissenschaft, Deutsche Sportlehrervereinigung, Nordic Education Research Association, Landslaget Fysisk Fostring i Skolen in Nowary, The Journal of Elementary Education (Revija za elementarno izobraževanje), Słowenia, Studia Whiteheadiana” Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie).

Wymiar praktyczny internacjonalizacji jest również widoczny w wykładach i konwersatoriach prowadzonych przez jednego z pracowników zakładu pracy socjalnej, które odbyły się w Kazachstanie, w lipcu 2013 roku. Ich tematyka dotyczyła głównych nurtów filozofii europejskiej i ich wpływ na kształtowanie się współczesnej kultury europejskiej. W ramach wyjazdu nawiązał indywidualną współpracę ze środowiskiem polonijnym w Kazachstanie. Owoce tej współpracy przyjmują postać publikacji naukowych. Cały projekt będzie kontynuowany w przyszłości.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;**

Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia

Aktualne zasady przyjęć na kierunek Praca Socjalna reguluje Uchwała Senatu AP nr R.0004.24.14 z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie wprowadzenia nowego załącznika do uchwały nr R.0004.06.14 Zgodnie z nimi, postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na studia I stopnia odbywa się na podstawie złożonych wymaganych dokumentów. Podstawę przyjęcia na studia pierwszego stopnia stanowią wyniki egzaminu maturalnego, pod warunkiem, że kandydat uzyskał co najmniej 30% z przedmiotu będącego podstawą przyjęcia na studia. Wszyscy kandydaci umieszczani są na wspólnej liście rankingowej. O przyjęciu decyduje pozycja na liście rankingowej. Decyzję o przyjęciu na dany kierunek podejmuje Dziekan biorąc pod uwagę komplet złożonych dokumentów. Postępowanie kwalifikacyjne na studia stacjonarne i niestacjonarne jest identyczne. Na studia przyjmowani są kandydaci, którzy przedstawią dokumenty wymienione w Uchwale.

O przyjęcie na I rok studiów I stopnia kierunku Praca Socjalna mogą ubiegać się obywatele polscy, jak i cudzoziemcy, którzy ukończyli szkołę za granicą, pod warunkiem, że posiadane przez nich świadectwo uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w kraju, w którym zostało wydane i świadectwo to zostało uznane za równoważne polskiemu

świadectwu dojrzałości, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą, lub na podstawie umowy międzynarodowej. Zaświadczenie o powyższym wydaje kurator oświaty właściwy dla miejsca zamieszkania kandydata w Polsce.

W pierwszej kolejności (w ramach planowanej liczby miejsc dostępnych w uczelni) przyjmowani na I rok studiów pierwszego stopnia kandydaci, którzy posiadają maturę międzynarodową, następnie Ci, którzy zdali egzamin na poziomie rozszerzonym z przedmiotu, którego wynik jest podstawą przyjęcia na studia. Jeżeli kandydat na studia zdał egzamin dojrzałości na „starych” zasadach, to oceny z egzaminu pisemnego są przeliczane według wzoru określonego w uchwale rekrutacyjnej. Liczba przeliczonych procentów jest równoważna procentom wynikającym z nowej matury na poziomie rozszerzonym.

Zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.

ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia);

W Instytucie Pedagogiki i Pracy Socjalnej w tym na kierunku Praca Socjalna na mocy Uchwały Senatu (Uchwała nr R/0004/18/13 Senatu Akademii Pomorskiej w Słupsku z dnia 24 kwietnia 2013 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminów komisji Wewnętrznego Zapewniania Jakości Kształcenia oraz procedur dotyczących zapewnienia jakości kształcenia) wdrożona została w charakterze narzędzia kontrolnego ankieta dotycząca opinii studentów na temat realizowanego programu kształcenia, głównie przez pryzmat oceny jego konstrukcji, w tym kompletności i zawartości modułów nauczania (między innymi pod względem wymagań programowych, metod nauczania, kryteriów oceniania, nakładu pracy studenta i nauczyciela). Ponadto w dniu 15.10.2014r. decyzją Rady Wydziału Nauk Społecznych przyjęta została procedura Oceny i monitorowania efektów kształcenia (załącznikiem jest między innymi ankieta dla studentów, którzy oceniają liczbę godzin określającą nakład pracy własnej studenta, przewidzianą w sylabusie przedmiotu oraz liczbę godzin pracy nauczyciela). Program kształcenia na studiach I stopnia kierunku Praca Socjalna oraz funkcjonujący system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale i na kierunku odpowiadają Strategii rozwoju Akademii Pomorskiej w Słupsku i Wydziału Nauk Społecznych. W proces przygotowania i modernizacji programu kształcenia włączani są studenci, pracownicy administracyjni oraz interesariusze zewnętrzni. Działania związane z cyklicznym przeglądem programów

kształcenia, opinia studentów i pracodawców służą doskonaleniu programów kształcenia. Efektem tych działań są zarówno drobne zmiany polegające na dostosowaniu liczby godzin do nakładu pracy studenta, nazw poszczególnych modułów/przedmiotów do ich treści programowych, jak i utworzenie, czy likwidacja specjalności.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;**

ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane;

Studentów obowiązuje semestralny system rozliczania zaliczeń i egzaminów. Student przystępuje do zaliczenia i egzaminu z kartą okresowych osiągnięć studenta, którą zwraca do końca sesji poprawkowej. Wpisy w karcie okresowych osiągnięć studenta stanowią podstawę do uzyskania zaliczenia semestru lub roku, a ich uzyskanie należy do obowiązków studenta. Od semestru letniego roku akademickiego 2013/2014 wszyscy nauczyciele obligatoryjnie wprowadzają oceny do systemu HMS - Wirtualnego Dziekanatu. Dokumentowanie przebiegu studiów dokonywane jest w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz protokole tworzoną w systemie Wirtualnego Dziekanatu.

Terminy sesji egzaminacyjnych określa Senat w ciągu jednego dnia może się odbyć tylko jeden egzamin. Liczba egzaminów nie może przekroczyć 8. w roku akademickim na danym roku studiów oraz 5. w jednej sesji egzaminacyjnej. Ocenę końcową z modułu/przedmiotu kończącego się egzaminem ustala się na podstawie procentowego udziału oceny wyliczonej z uwzględnieniem form zajęć i średniej ważonej. Udział procentowy z egzaminu w ocenie końcowej ustala koordynator modułu/przedmiotu. Koordynator sporządza sylabus i jest odpowiedzialny za realizację treści programowych i założonych efektów kształcenia.

W karcie okresowych osiągnięć studenta wpisuje się końcową ocenę z zaliczenia modułu według zasady:

3,0 – 3,24 – dostateczny (3,0)

3,25 – 3,74 – dostateczny plus (3,5)

3,75 – 4,24 – dobry (4,0)

4,25 – 4,74 – dobry plus (4,5)

4,75 – 5,0 – bardzo dobry (5,0)

System oceny jest w niezbędnym zakresie upowszechniony i dostępny dla studentów. Oceny są wystawiane w sposób przejrzysty i zrozumiały dla studentów. Na kierunku Praca Socjalna przyjmuje się zasadę, iż ocenę stopnia osiągniętych efektów uczenia się należy dokonać na podstawie tego, co uczący się student wie, rozumie i potrafi wykonać po zakończeniu zajęć z przedmiotu.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy);

Wydział Nauk Społecznych prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Współpracuje również z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Prowadzona na Wydziale działalność naukowa sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia i jest spójna z założeniami strategicznymi. Jednostki organizacyjne Wydziału, jak również władze dziekańskie, prowadzą systematyczną procedurę ewaluacji działalności naukowej pracowników (coroczne sprawozdania z dorobku naukowego, analiza działalności naukowej są podstawą sporządzania sprawozdań z działalności naukowej Instytutów, jak również Wydziału, a także ankiety jednostki). Świadczy o tym przyznana i utrzymana przez Wydział kategoria naukowa B (Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 4 lipca 2014 r. o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym, poz. 68, Dziennik Urzędowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 09.07.2014 r.), z czym wiąże się przydzielenie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego na Wydziale.

Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Wydziałowi Edukacyjno-Filozoficznemu przyznano dotację podmiotową na finansowanie działalności statutowej w wysokości: 2010 rok - 54.280 zł., 2011 rok - 185.801 zł., 2012 r. – 177.890 zł., 2013 r. – 203 030 zł., 2014 r. – 252 840 zł. Podział środków na badania statutowe w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Wydziału został dokonany na podstawie przyjętego w Akademii algorytmu podziału środków, zgodnie z Regulaminem wnioskowania, podziału i rozliczania środków finansowych na działalność statutową. Wyniki badań popularyzowane są w środowisku naukowym i lokalnym poprzez organizację konferencji oraz udział w

konferencjach, sympozjach i warsztatach o zasięgu krajowym jak i międzynarodowym. Rezultaty realizowanych zadań badawczych upowszechniane są także poprzez publikacje monografii oraz artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych. Zasady finansowania i środki przeznaczone na finansowanie działalności statutowej na Wydziale pozwalają na realizację zadań związanych z rozwojem potencjału badawczego, w tym młodych pracowników nauki. Wskazane powyżej dotacje, pozyskane przez Wydział, przyczyniają się istotnie do poprawy warunków kształcenia, strategicznego celu, zawartego w strategii i misji Uczelni i Wydziału.

Studenci Wydziału mają możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne Wydziału, jak również mogą uczestniczyć w konferencjach naukowych organizowanych na Wydziale, a także w ramach umów dwustronnych.

Dotychczasowe uczestnictwo studentów a także doświadczenie współpracy międzynarodowej kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Praca Socjalna (Pracownicy Zakładu Pracy Socjalnej realizowali od roku 2011 następujące projekty badawcze we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi: Papieski Uniwersytet w Rio de Janeiro; Uniwersytet w Tarnawie, Słowacja; Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holocaustu Yad Vashem w Jerozolimie, Izrael).

ocena możliwości mobilności studentów stworzonych przez plan studiów i organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, kraju jak i za granicą;

Studenci kierunku Praca Socjalna mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych na ogólnych zasadach obowiązujących w AP w Słupsku. Studenci kierunku Praca Socjalna mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych na ogólnych zasadach obowiązujących w AP w Słupsku. Proponowana im, w ramach Programu LLP –Erasmus 2013/14, oferta wymiany dotyczyła Uniwersytetu w Kłajpedzie (Klaipeda University – Litwa) a w ramach programu Erasmus+ dwóch umów zawartych przez AP w Słupsku: z Dicle University – Turcja (na lata 2014-2020) oraz Comenius University - Słowacja (lata 2014-2020). W latach 2011-2012 żaden ze studentów kierunku Praca Socjalna nie wziął udziału w programie, jak również żaden ze studentów zagranicznych nie skorzystał z możliwości przyjazdu do AP na kierunek Praca Socjalna. W roku 2013 jeden student z uczelni zagranicznej realizował wybrane zajęcia oferowane przez pracowników Zakładu Pracy Socjalnej. W Roku 2014 dwie

studentki kierunku Praca Socjalna wyjechały w ramach programu Erasmus+ na semestralny pobyt w uczelni partnerskiej, natomiast 8 studentów realizuje zajęcia oferowane przez Zakład Pracy Socjalnej. W ramach Programu Erasmus –jeden pracownik prowadzący zajęcia na kierunku Praca Socjalna prowadził zajęcia za granicą. W tym samym roku na kierunku Praca Socjalna jeden wykładowca z Turcji prowadził zajęcia dla studentów pracy socjalnej (zgodnie z umową LLP-Erasmus) oraz wykład otwarty dla społeczności lokalnej w Miejskiej Bibliotece Publicznej -Słupsku.

Na Wydziale Nauk Społecznych powołany jest koordynator programu LLP-Erasmus, do zadań którego należy: organizowanie i kwalifikowanie studentów wyjeżdżających w ramach programu; doradztwo w zakresie przygotowania porozumienia określającego wybrane do studiowania przedmioty oraz zaliczanie przedmiotów, semestrów i lat studiów na podstawie wyników osiągniętych w trakcie studiowania poza uczelnią macierzystą.

Plan studiów na kierunku Praca Socjalna umożliwia studentom wyjazdy, w tym w ramach wymiany Erasmus+ lub umów dwustronnych. Funkcjonuje system uznawalności punktów ECTS i osiągniętych efektów kształcenia w zagranicznej uczelni partnerskiej, uzupełnienie różnic programowych wynikających ze studiowania w ramach stypendium Erasmus jest nieodpłatne.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Studenci mają pełną wiedzę o możliwościach wymiany międzynarodowej (o czym świadczą wyniki ankiet przeprowadzonych cyklicznie przez Biuro Karier i Współpracy z Gospodarką) i korzystają z niej w procesie uczenia się. Instytut wspiera studentów w zakresie poszukiwania możliwości studiowania zarówno w kraju, jak i zagranicą. Możliwość studiowania w innych ośrodkach akademickich może odbywać się w ramach: Programu Erasmus + oraz umów bilateralnych podpisanych z uczelniami partnerskimi, co pozwala porównywać procesy kształcenia i programy w innych ośrodkach w Europie oraz Azji. Studenci Pracy Socjalnej są informowani o możliwościach jakie daje program (spotkania promocyjne Programu Erasmus+, spotkania ze stypendystami Programu Erasmus+) jak również zapoznawani zostają z Europejskim Systemem Akumulacji i Transferu Punktów ECTS. Kwalifikacji do wymiany zagranicznej dokonuje specjalna Komisja Kwalifikacyjna złożona z Koordynatorem ds. Programu Erasmus +, Prorektora ds. Programów Europejskich i Współpracy z Gospodarką, Kierownikiem Biura Karier i Współpracy z Gospodarką oraz pracownika administracyjnego Biura. Komisja bierze pod uwagę wyniki w nauce, znajomość języka obcego oraz ich udział w programie Mentor (opieka nad studentami zagranicznymi). Student może wybrać jedną z kilkunastu uczelni, z którymi AP ma podpisane umowy dwustronne, między innymi: Turcja, Słowacja, Litwa, Rumunia. Podkreślić należy że na kierunku Praca Socjalna nie występuje zjawisko konieczności wyrównywania różnic

programowych po powrocie z wymiany. Pomimo dość niskiego współczynnika korzystania studentów pracy socjalnej z oferty uczelni w zakresie programów wymiany międzynarodowej na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia należy uznać jako znaczący.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.**

ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość;

Wydział Nauk Społecznych zapewnia studentom właściwą opiekę i wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych. Wspiera też działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów i współpracuje z nimi. Podejmowane są aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów i ich przedstawicieli do prac organów poszczególnych jednostek WNS, komisji wydziałowych i instytutowych, szczególnie tych, które koncentrują swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów.

Studenci w pełni korzystają ze swoich praw i obowiązków określonych w Regulaminie Studiów AP. Na kierunku Praca Socjalna szczególnie zadbano o wypełnianie obowiązków przez opiekunów lat, dostępność nauczycieli akademickich w czasie godzin konsultacyjnych, jakość prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym seminariów i jakość prac dyplomowych. Stara się stworzyć studentom warunki do rozwoju naukowego, poprzez umożliwienie im publikowania tekstów naukowych w pracach zbiorowych i czasopismach Wydziału, udziału w konferencjach naukowych. Poprzez sukcesywne nawiązywanie kontaktów i zawieranie umów z instytucjami, podmiotami gospodarczymi i organizacjami społecznymi w regionie stara się poszerzać ofertę miejsc praktyk studenckich, czego celem jest udzielenie pomocy studentom w znalezieniu takich ofert, które najlepiej odpowiadają na ich potrzeby.

W celu zapewnienia właściwej jakości procesu kształcenia na kierunku Praca Socjalna szczególną uwagę przywiązuje się do zapewnienia studentom dostępu do aktualnych materiałów dydaktycznych, nowoczesnych zasobów bibliotecznych oraz baz danych. Należy

podkreślić, że na kierunku Praca Socjalna opieka naukowa nad studiującymi jest postrzegana w powiązaniu z opieką dydaktyczną.

Studenci mają bezpośredni dostęp do wykładowców, jak i dyrekcji Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej (IPiPS). Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów Wydział stara się w jak największym stopniu ograniczyć sformalizowane formy tych kontaktów.

System opieki naukowo-dydaktycznej obejmuje między innymi opiekę nad studentami w trakcie realizacji indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPSiPK) oraz indywidualnej organizacji studiów (IOS), opiekę sprawowaną w trakcie realizacji poszczególnych modułów określonych programem, szczególnie przedmiotu *seminarium dyplomowe* i poprzez działalność kół naukowych. Na Wydziale nauk Społecznych, w tym na kierunku Praca Socjalna, funkcjonuje system opieki dydaktycznej nad studentami kierunków i lat studiów. Z grona pracowników Zakładu Pracy Socjalnej zostali wybrani pracownicy naukowo-dydaktyczni w celu zapewnienia opieki nad studentami poszczególnych lat. Opiekę nad studentami w procesie realizacji praktyk na kierunku Praca Socjalna sprawuje kierunkowy opiekun praktyk, powołany spośród pracowników naukowo-dydaktycznych, a nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk sprawuje Instytucjonalny, Wydziałowy i Uczelniany koordynator praktyk studenckich. Student odbywa praktyki zgodnie z Program studenckich praktyk zawodowych na kierunku Praca Socjalna, studia I stopnia. Regulamin praktyk wraz z odpowiednimi załącznikami został przyjęty decyzją Rady Instytutu i wraz z niezbędnymi załącznikami (które pozwalają na ocenę realizacji efektów kształcenia) dostępny jest dla studentów w wersji on-line na stronie internetowej IPiPS.

Opieka naukowa na kierunku Praca Socjalna sprawowana jest także w ramach seminarium dyplomowego. Zobowiązania promotora zostały określone w Zasadach dyplomowania na Wydziale (Uchwała nr 15/2012/13 Rady Wydziału z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie wprowadzenia zasad dyplomowania na Wydziale), a wybór seminarium i Promotora reguluje odpowiednia Procedura Wyboru Promotora.

Opiekę administracyjną nad studentami kierunku Praca Socjalna sprawuje pracownik dziekanatu, prowadzący dany kierunek studiów.

Na Wydziale, jak również w każdej jednostce organizacyjnej Wydziału, stworzono warunki sprzyjające rozpatrywaniu skarg i wniosków płynących od studentów – świadczą o tym podania i prośby studentów, jak również udzielana im pomoc. Wszystkie pisma i podania studentów, a także odpowiedzi na nie rejestrowane są w odpowiedniej jednostce (dziekanat, sekretariat instytutu). Na Wydziale, jak i na kierunku Praca Socjalna, nie było takiej sytuacji, która nie zostałaby rozwiązana przez organy kompetentne w określonej sprawie. We

wszystkich obszarach działań dotyczących wsparcia studentów biorą udział przedstawiciele Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. Opiekę nad osobami niepełnosprawnymi sprawuje Biuro ds. Kształcenia i Studentów. W Akademii Pomorskiej w Słupsku wspieraniem studentów zajmują się różne organy. Jednym z nich jest Biuro ds. Karier i Współpracy z Gospodarką (BKWG), które podejmuje wszelkie starania mające na celu pomoc studentom i absolwentom w wejściu na rynek pracy.

ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia

Informacje dotyczące - nazwy przedmiotu, nazwy jednostki prowadzącej, kodu przedmiotu, punktów ECTS, formy zajęć, liczby godzin odpowiadającej pracy własnej studenta i godzin kontaktowych z nauczycielem akademickim, metod dydaktycznych, wymogów wstępnych i formalnych, celów przedmiotów, treści programowych, efektów uczenia się w obszarze – wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych – sposobu zaliczenia przedmiotu oraz form i podstawowych kryteriów oceny i wymagań egzaminacyjnych, matrycy efektów kształcenia dla przedmiotów, wykazu literatury i kontaktu do osoby prowadzącej zajęcia - wszystkie te informacje zawarte są w sylabusie przedmiotu, które są dostępne poprzez indywidualne konto w Systemie e-HMS – Wirtualny Dziekanat oraz do wglądu w Sekretariacie IPiPS. Informacje zawarte w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) jest kompletna i przydatna studentom w procesie uczenia się

ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów

Wydział tworzy studentom warunki do oceny i weryfikacji funkcjonującego w Uczelni systemu opieki materialnej. Przedstawiciele Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego (WRSS) stanowią znaczący człon (3/5) Wydziałowej Komisji Stypendialnej. Jej przewodniczącym jest również członek WRSS. Zasady pomocy materialnej dla studentów zawarte są w Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Akademii pomorskiej w Słupsku. Student

może uzyskać pomoc materialną w następujących formach: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora dla najlepszych studentów, zapomoga. Student może także wystąpić o przyznanie stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia w nauce i stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia sportowe.

W roku akademickim 2013/2014 na kierunku Praca Socjalna pobrano następujące świadczenia: stypendium socjalne – 13 osób, w tym stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub obiekcie innym niż dom studencki – 8 osób; stypendium z tytułu niepełnosprawności – 7 osób; stypendium Rektora dla najlepszych studentów – 8 osób.

Oprócz wymienionych form opieki materialnej WRSS podejmuje również decyzje o przyznawaniu jednorazowych zapomóg. Studenci otrzymują również wsparcie finansowe na cele związane z pokryciem kosztów wyjazdów w ramach programu Erasmus, czy udział w konferencjach naukowych, publikację artykułów.

ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Na podstawie pozytywnych opinii wyrażanych przez studentów podczas spotkania z ZO PKA, należy stwierdzić, że bardzo wysoko oceniają system opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej funkcjonujący na wizytowanym kierunku. System rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków jest dla studentów przejrzysty oraz znają procedury podejmowane w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych i konfliktowych. Studenci wyrazili opinię, że – ze względu na kameralną atmosferę na ocenianym kierunku – wszelkie skargi i wnioski zgłaszane do Władz Instytutu są wnikliwie rozpatrywane, bez zbędnej zwłoki.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1). Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste i z perspektywy oceny studenckiej zapewniają właściwą selekcję kandydatów na oceniany kierunek studiów. Zasady rekrutacyjne nie zawierają zapisów dyskryminacyjnych.
- 2). Studenci pozytywnie ocenili obowiązujący w Uczelni system weryfikacji osiągnięć. Studenci są we właściwy sposób informowani o wymaganiach egzaminacyjnych oraz formie i sposobie zaliczania przedmiotów.

3). Uczelnia zapewnia możliwość mobilności studentów opartą na przejrzystych zasadach. Studenci mają zapewnioną ograniczoną możliwość uczestnictwa w programach wymian międzynarodowych.

4). System opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej funkcjonuje w sposób prawidłowy i skutecznie wspiera rozwój zawodowy, społeczny i kulturowy. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat obowiązującego programu studiów oraz systemu odbywania praktyk zawodowych.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.**

Zasady funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zostały określone:

1. uchwałą Senatu Nr R/004/18/12 z dnia 28 marca 2012 r. wprowadzającą Aneks nr 1 do uchwały Nr R/0004/10/10 z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie przyjęcia *Wewnętrznego systemu zapewnającego jakość kształcenia w AP w Słupsku* (wprowadzenie Załącznika nr 2 – Schemat organizacyjny „Wewnętrznego systemu zapewnającego jakość kształcenia w AP w Słupsku)
2. uchwałą Senatu Nr R/004/24/12 z dnia 25 kwietnia 2012 r. wprowadzającą Aneks nr 2 do uchwały Nr R/0004/10/10 z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie przyjęcia *Wewnętrznego systemu zapewnającego jakość kształcenia w AP w Słupsku* (załącznik nr 1 przyjął nową treść i nazwę: Załącznik nr 1a – Opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości w AP w Słupsku).
3. Uchwałą Senatu Nr R10004/32/13 z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia *Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w Akademii Pomorskiej w Słupsku.*

Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem systemu zarządzania jakością kształcenia w Uczelni sprawuje Rektor. Prace związane z projektowaniem, wdrażaniem, funkcjonowaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Do jego zadań należy: podejmowanie działań o charakterze koncepcyjnym i organizacyjnym oraz koordynacja przedsięwzięć zmierzających do zapewniania i podnoszenia jakości kształcenia, kierowanie pracami nad projektowaniem, opracowaniem i wdrożeniem systemu zapewnienia jakości kształcenia, współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi Uczelni w zakresie wdrażania i zarządzania systemem jakości kształcenia, gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących wdrażania systemu zapewnienia jakości kształcenia, monitorowanie działań zmierzających do zapewniania jakości kształcenia, sporządzanie corocznych raportów z działań na rzecz jakości kształcenia na podstawie otrzymanych sprawozdań z prac poszczególnych komisji, przedstawienie do

zaopiniowania i zatwierdzenia Rektorowi Uczelni do dnia 20 października każdego roku akademickiego rocznego raportu za rok poprzedni.

Zadania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Akademii Pomorskiej w Słupsku są następujące: tworzenie warunków do budowania kultury jakości, wspomaganie rozwoju i działań projakościowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni, opracowanie dokumentów pomocnych przy realizowaniu poszczególnych zadań w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, podnoszenie rangi pracy dydaktycznej, motywowanie pracowników i studentów do doskonalenia jakości procesu nauczania i uczenia się, podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Uczelni, współpraca ze środowiskiem lokalnym, systematyczne przeprowadzanie oceny jakości kształcenia oraz wskazywanie kierunków zmian i doskonalenia.

Strukturę Systemu tworzą:

1. Rektor,
2. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia,
3. Komisja ds. Jakości Kształcenia,
4. Prorektorzy: ds. Nauki, ds. Kształcenia i Studentów, ds. Programów Europejskich i Współpracy z Gospodarką,
5. Senacka Komisja ds. Nauki,
6. Uczelniana Komisja Oceniająca,
7. Senacka Komisja Dydaktyki,
8. Komisja Weryfikująca Programy Kształcenia,
9. Komisja ds. Kształcenia na Studiach Podyplomowych,
10. Komisja ds. Praktyk i Staży,
11. Komisja ds. Badania Losów Absolwentów,
12. Komisja ds. Współpracy Międzynarodowej,
13. Wydziałowe Komisje ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
14. Instytutowe i Katedralne Komisje ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
15. Komisja ds. Publikacji Informacji.

Uchwałą Senatu nr R/0004/18/13 z dnia 24 kwietnia 2013 r. zostały zatwierdzone regulaminy komisji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz procedury dotyczące zapewniania jakości kształcenia. Za funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie Wydziału odpowiada Dziekan. Wyznacza on cele i działania Wydziału w zakresie zarządzania jakością kształcenia oraz monitoruje ich osiągnięcie. Na wniosek Dyrektora/Kierownika Instytutu/Katedry powołuje Instytutową/Katedralną Komisję ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, a z członków Instytutowych i Katedralnych Komisji powołuje Wydziałową Komisję ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Dziekan do końca grudnia zatwierdza i przedstawia Radzie Wydziału roczny raport z oceny i monitorowania efektów i jakości kształcenia na Wydziale. Zarządzeniem nr R.0210.35.14 z dnia 30 kwietnia 2014 r. został wprowadzony wzór sprawozdania Dziekana z działalności Wydziału. Składy komisji są aktualizowane w październiku każdego roku akademickiego. Komisja podlega Dziekanowi Wydziału i pełni funkcję doradczą i rekomendacyjną. Do zadań Wydziałowych Komisji należy: wdrażanie procedur opracowanych przez komisje ds. jakości kształcenia, kontrola programów

pod względem ich zgodności z wymogami i procedurami przyjętymi w Uczelni, monitorowanie bazy dydaktycznej, nawiązanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przedstawianie radzie wydziału sprawozdań z oceny efektów kształcenia, przedstawianie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny w postaci raportów samooceny i planów działań naprawczych z zakresu jakości kształcenia wraz z harmonogramem ich wdrażania.

Zakładem Socjologii, który wchodzi w skład Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej, kieruje dyrektor powoływany i odwoływany zgodnie z § 30 i § 34 Statutu Akademii Pomorskiej w Słupsku. Organem opiniodawczym i doradczym jest Rada Instytutu. Strukturę procesu decyzyjnego w zakresie organizacji i doskonalenia procesu kształcenia określono w Regulaminie Organizacyjnym Instytutu, zatwierdzonym kolejno na posiedzeniu Rady Instytutu, Rady Wydziału i przez Rektora AP w Słupsku w listopadzie 2013r. W dokumencie tym określone zostały zadania Rady Instytutu, Dyrektora i jego zastępcy, obowiązki kierowników zakładów i innych pracowników IPiPS. System Zarządzania Jakością Kształcenia, który funkcjonuje na Wydziale Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku określa zadania Dziekana i WK ds. WSZJK w zakresie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia na poziomie Wydziału. Został on zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału Nr 23/2012/13 z dnia 3 lipca 2013 roku. Dziekan, na wniosek Dyrektora Instytutu powołuje, w październiku każdego roku, Instytutowe Komisje ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W skład tych komisji wchodzi: pracownicy naukowo – dydaktyczni i dydaktyczni, którzy stanowią minimum kadrowe dla danego kierunku, studenci i interesariusze zewnętrzni. Głównym zadaniem tych komisji jest podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do zapewniania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia oraz gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących wdrażania systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. W programie studiów I stopnia na kierunku praca socjalna uwzględniono funkcjonowanie systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku, w tym:

- organizację i realizację procesu kształcenia (ocena planów studiów i programów nauczania, ocena organizacji procesu kształcenia, ocena pracowników naukowo-dydaktycznych przez studentów, oceny okresowe pracowników naukowo-dydaktycznych, ocena efektów kształcenia, ocena systemu wsparcia studentów, ocena pracy opiekuna roku przez studentów, ocena współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym);
- działalność naukowa, w tym prowadzenie badań naukowych związanych z kierunkiem studiów (ocenie osiągnięć naukowych prowadzących zajęcia na kierunku);
- infrastruktura dydaktyczna (ocena infrastruktury);
- kierowanie i zarządzanie (ocena systemu kierowania i zarządzania na kierunku).

Monitorowanie procesu doskonalenia programów kształcenia pod względem ich zgodności z wymaganiami KRK jest zadaniem Komisji Weryfikującej Programy Kształcenia, powołanej Zarządzeniem Rektora Nr R/0210/120/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. Skład Komisji został następnie zmieniony Zarządzeniami Rektora Nr R/0210/29/13 z dnia 11 marca 2013 r. oraz

Nr R/0210/42/13 z dnia 28 marca 2013 r. W skład Komisji wchodzi przedstawiciele pracowników naukowo-dydaktycznych z różnych jednostek wydziałowych, także z Wydziału. Komisja ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia gromadzi napływające w trakcie roku akademickiego propozycje dotyczące doskonalenia efektów kształcenia kierowanych przez studentów, wykładowców, przedstawicieli pracodawców i absolwentów, przeprowadza dyskusje w tym zakresie i przedkłada swoje propozycje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia analizuje zgłoszone propozycje i opiniuje ewentualne zmiany, przekazując swoją opinię do Rady Wydziału. Rada Wydziału opiniuje zmiany w efektach kształcenia. Po wydaniu opinii kieruje propozycje do Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, co pozwala na utrzymanie przejrzystości informacji oraz uzyskanie dodatkowych merytorycznych informacji zwrotnych i przygotowania ostatecznej wersji efektów kształcenia. Efekty są przedstawiane Radzie Wydziału, która podejmuje decyzję o ich zatwierdzeniu lub odrzuceniu. Jedną z procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są hospitacje. Ich celem jest systematyczne dążenie do poprawy jakości procesu dydaktycznego. Pozyskane informacje zwrotne stanowią podstawę przeprowadzanych analiz oraz ocen efektów kształcenia. Hospitacje zajęć dokonywane są w oparciu o Uchwałę Senatu Nr R/0004/02/13 z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie wprowadzenia procedur hospitacji zajęć dydaktycznych.

System ankietyzacji jest prowadzony w oparciu o uchwałę Senatu Nr R/0004/27/13 z dnia 29 maja 2013 r. Uchwała wprowadza następujące procedury: procedurę przeprowadzania ankietyzacji wśród studentów w celu oceny nauczycieli akademickich, procedurę przeprowadzania ankietyzacji wśród studentów w celu oceny pracowników administracji oraz procedurę dotyczącą oceny przyczyn rezygnacji ze studiów. Ankietyzacja nauczycieli akademickich dotyczy realizacji procesu dydaktycznego (ankietyzacja jest prowadzona raz w semestrze, na ostatnich zajęciach dydaktycznych) oraz opiekunów lat (jeden raz w roku, od dnia rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej do dnia zakończenia sesji poprawkowej). Uchwałą Nr R/0004/16/13 z dnia 24 kwietnia 2013 r. został wprowadzony nowy kwestionariusz oceny nauczyciela akademickiego przez studentów. Kwestionariusz ankiety zawiera pytania m.in. o program nauczania, kadre naukowo-dydaktyczną, organizację procesu kształcenia. Po zakończeniu ankietyzacji Pełnomocnik Rektora ds. HMS „Wirtualny Dziekanat” przesyła wyniki ankiet dyrektorom Instytutów/Katedr, kierownikom jednostek międzywydziałowych. Instytutowe i Katedralne komisje ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowują zestawienie wyników przeprowadzonej ankiety, które następnie przekazują do Wydziałowej Komisji ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wydziałowa Komisja przesyła zbiorcze zestawienie wyników ankiety do Uczelnianej Komisji Oceniającej. Komisja dokonuje analizy wszystkich zestawień i opracowuje zestawienie zbiorcze, które następnie przekazuje Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Przewodniczącemu Komisji ds. Publikacji Informacji. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów, dotyczące oceny nauczycieli akademickich są przechowywane w formie elektronicznej przez okres 5 lat w Biurze Nauki.

- 2) **w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.**

Z informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający PKA w trakcie wizytacji wynika, że w procesie osiągnięcia wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku „praca socjalna” uczestniczą nauczyciele akademicy, studenci, absolwenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, w tym pracodawcy, u których studenci ocenianego kierunku odbywają praktyki zawodowe oraz podejmują pracę po zakończeniu studiów. Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że prowadzący oceniany kierunek studiów Wydział Nauk Społecznych podejmuje działania mające na celu aktywizację studentów m.in. poprzez podkreślanie ważności ich głosu w procesie kształtowania polityki jakości w Uczelni. Przedstawiciele studentów uczestniczą w życiu Uczelni, m.in. poprzez stałą obecność na posiedzeniach Senatu, Radzie Wydziału oraz w uczelnianych gremiach działających na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. Dodatkowo wszystkie wprowadzane zmiany w systemie kształcenia są przedstawiane do zaopiniowania Radzie Samorządu Studenckiego. Oprócz bezpośredniego udziału przedstawicieli studentów we wszystkich organach kolegialnych Uczelni, podstawową formą wpływania studentów na jakość realizowanego w Uczelni procesu kształcenia jest system powszechnej ankietyzacji studentów. Władze Wydziału, w porozumieniu z Samorządem Studenckim, podejmują działania mające na celu upowszechnianie wśród studentów wiedzy na temat celowości przeprowadzania ankietyzacji oraz uświadamiania studentom, jak istotne dla jakości prowadzonego kształcenia są jej wyniki. Udział interesariuszy wewnętrznych, jakimi są studenci oraz pracownicy jednostki, w procesie zapewnienia jakości kształcenia zapewniają także systematyczne spotkania władz Wydziału z przedstawicielami tych środowisk, poświęcone aktualnym problemom związanym z realizacją prowadzonego procesu dydaktycznego.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci ocenianego kierunku wyrazili opinię, iż ankiety są istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. Z opinii studentów wynikało, że uczestniczą w procesie ankietyzacji ze świadomością, że ich opinie znacząco wpływają na jakość prowadzonego kształcenia. Uczelnia i prowadzący oceniany kierunek studiów Wydział w pełni dostrzegają potrzebę uwzględnienia opinii swoich absolwentów w procesie doskonalenia kierunkowych efektów kształcenia i programów studiów. Służy temu wdrożony w Uczelni system monitorowania losów absolwentów na rynku pracy.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		+/-	+
umiejętności	+	+	+		+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+/-	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Wydział Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku wypracował przejrzystą i efektywną strukturę zarządzania ocenianym kierunkiem „praca socjalna” oraz poprzez wdrożone procedury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia.

2). W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą nauczyciele akademicy i pracownicy administracyjni, studenci, absolwenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, w tym pracodawcy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ^(*)		Nie oceniono			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			

8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
----------	--	--	----------	--	--	--

^(*) – odstąpiono od oceny, ponieważ jednostka nie jest zobowiązana do prowadzenia badań naukowych

Akademia Pomorska w Słupsku zapewnia właściwy przebieg i poziom kształcenia na kierunku „praca socjalna”. Informacje pozyskane w trakcie wizytacji wskazują, że Wydział Nauk Społecznych stwarza odpowiednie warunki dla prowadzenia kształcenia na wizytowanym kierunku, umożliwiające uzyskanie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Program kształcenia opiera się na zbiorze właściwie skonstruowanych efektów kierunkowych, odpowiednio odniesionych do efektów obszarowych, oraz odpowiednio pokrytych efektami szczegółowymi sformułowanymi w ramach przedmiotów. Ponadto sformułowano przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację ich na każdym etapie kształcenia. Zaproponowany program studiów umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Uczelnia zapewnia odpowiednią kadre nauczycieli akademickich: spełniającą wymagania dotyczące minimum kadrowego, posiadającą kwalifikacje oraz dorobek naukowy umożliwiające osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną. Zapewnia również właściwe wsparcie dydaktyczne, naukowe i materialne swoim studentom.

Wydział Nauk Społecznych wypracował przejrzystą i efektywną strukturę zarządzania ocenianym kierunkiem studiów oraz rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości, zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia. Pozytywna ocena różnych aspektów procesu kształcenia świadczy o efektywności WSZJK w poszczególnych obszarach jego funkcjonowania.

Reasumując, Wydział Nauk Społecznych stwarza bardzo dobre warunki formalne, programowe, kadrowe i lokalowe do prowadzenia kształcenia na kierunku „praca socjalna”

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

ks. dr hab. Tadeusz Bąk

